

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΕΤΟΣ Α'

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ—
—ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 2.
— 1921 —

Διευθυντής :

Κ. Δ. ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΑΔΗΣ

Διαχειριστής :

ΚΩΝΣΤΑΝΤ. ΤΡΙΚΟΓΛΟΥ
20—'Αγησιάου—20

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ :

- 'Ο ἐξ 'Ιταλίας κίνδυνος.— 'Αχαιὸς Σελ. 1—14
- Περὶ τῆς νέας μεταπολεμικῆς διαμορφώσεως τῶν συμβάσεων, περὶ ἐκδοτικῆς προνομίου, ἀναφορικῶς πρὸς τὰς συμβάσεις τῆς Γαλλίας καὶ τὴν μεταξὺ 'Ελλάδος καὶ 'Εθνικῆς Τραπέζης σύμβασιν παρατάσεως καὶ ἐπεκτάσεως εἰς τὰς νέας χώρας τοῦ ἐν λόγῳ προνομίου. Π. Δ. Πολυχρονιάδου. » 14—17
- 'Η ἀναβλάστησις τῆς Γαλλικῆς Βιομηχανίας. Mercator » 1—21
- Αἱ νεώτεραι 'Αρχιτεκτονικαὶ ἀντιλήψεις. 'Αλ. Νικολοῦδη. » 21—24

Εἰς τὸ ἐπομένον φύλλαδιον

'Ἄρθρον τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Β. Μπέση «'Η συμβολὴ τῆς Γαλλικῆς 'Ιατρικῆς ἐπιστήμης κατὰ τὴν τελευταίαν τριακονταετίαν». 'Ἄρθρα ἐπίσης τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Κ. Τριανταφυλοπούλου.

Η ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Πᾶσαι σχεδὸν αἱ ἑλληγιστὶ ἐκδιδόμεναι ἐπιθεωρήσεις εἶναι εἰδικαὶ κατ' ἐπιστημονικοὺς κλάδους τοιαῦται, ἤτοι ἐπιθεωρήσεις πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν ἐπιστημῶν, ἱστορικαί, φιλολογικαί, νομικαί, οἰκονομολογικαὶ κ.λ.π. Αἱ ἐπιθεωρήσεις αὗται, ὧν ἀναμφισβήτητος ἡ χρησιμότης, ἀπευθύνονται κατ' ἐξοχὴν, ὡς εἰκός, πρὸς τοὺς εἰδικοὺς ἐπιστήμονας.

Παρατηρήθη ὅμως παρ' ἡμῶν ἔλλειψις ἐγκυκλοπαιδικῆς, Ἐπιθεωρήσεως, συγκεντρούσης ἐν ἄρθροις συντεταγμένοις ὑπὸ ἀνεγνωρισμένου κύρους ἐπιστημῶν τὸ ποικίλον ὕλικόν διαφόρων κλάδων ἐπιστημῶν εἰς τρόπον, ὥστε αὕτη, καθισταμένη προσιτὴ παντί, νὰ κρατῆ ἐνήμερον ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὸ διανοούμενον κοινὸν τῶν συντελουμένων προόδων ἐν ταῖς διαφόροις ἐπιστήμαις καὶ τέχναις. Τὸ κενὸν τοῦτο ἔρχεται σήμερον νὰ πληρῶσθαι ἡ Ἐπιθεώρησις τῆς Ἀνατολῆς, ἧς ἡ καλλιτέρα σύστασις εἶναι τὸ κύρος τῶν συνεργατῶν τῆς.

Μὴ ἀποδλέπουσα αὕτη εἰς κέρδος προσφέρεται εἰς τιμὴν καλύπτουσαν τὰς δαπάνας τῆς ἐκδόσεως, εὐελπιστεῖ δ' ὅτι θέλει τύχη τῆς προθύμου ὑποστηρέξεως παντὸς διανοομένου Ἑλληγος.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Διὰ τὸ ἐσωτερικὸν . . . . . ἐτησίως Δραχμαὶ 30
» » ἐξωτερικὸν . . . . . » Φρ. χρ. 30

Παρακαλοῦνται οἱ λαβόντες τὸ πρῶτον τεῦχος καὶ μὴ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταὶ νὰ ἐπιστρέψωσι τοῦτο εἰς τὴν διεύθυνσιν, ἄλλως θέλουσι θεωρηθῆ ὡς ἀποδεχθέντες τὴν ἐγγραφὴν τῶν ὡς συνδρομητῶν.

Ο ΕΞ ΙΤΑΛΙΑΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ ὑπ' ἀρ. 1 φύλλου σελ. 2—10)

Μετὰ τὴν ἐν Καπορέτιῳ ἦταν ταπεινοῦται βεβαίως πῶς ἡ ἰταλικὴ ὑπεροχία, ἡ ἱμπεριαλιστικὴ ὁμως μεσογειακὴ πολιτικὴ τῆς Ἰταλίας δὲν ἀνακόπεται οὐσιαστικῶς οὐδ' ἐπὶ σιγμῆν.

Ὁ ἰταλικὸς ἱμπεριαλισμὸς κατὰ τὰς στενοχώρους διὰ τὴν Ἰταλίαν ἐκείνας σιγμὰς πλήσσει μόνον ἐπιμελῶς ἀποκρυπτόμενος, ἐν ᾧ ἡ πολύμητις ῥωμαϊκὴ διπλωματία ἐπιτηδεῖως ἐλισσομένη μεσῶ τῶν ἐν τοῖς καθέκαστα ἀλληλοσυγκρονομένων συμμαχικῶν συμφερόντων προσπαθεῖ νὰ μειώσῃ εἰς τὸ ἐλάχιστον τὰς δυναμένας τυχόν νὰ προκύνωσι διὰ τὸν ἱμπεριαλισμὸν τῆς ζημίας ἐκ τῆς ἐπισυμβάσης ταύτης ἀτυχοῦς ἐκβάσεως τῶν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων.

Οὐδεὶς βεβαίως δύναται νὰ τὴν μεμφθῆ διὰ τοῦτο, ἡ διπλωματία τῆς κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ἐπιτελεῖ ἀπλούσια τὸν προορισμὸν τῆς, ὁμολογητέον δ' ὅτι θὰ ἦτο ὅλως περιττὴ ἡ ἄνω παραιτήσεις, ἂν μὴ διὰ ταύτης ἐσκοπεῖτο νὰ ἐξαρθῆ τὸ γεγονός, διὸ ἡ ἡγεμονία τῆς Μεσογείου εἶναι πολιτικὴ τοσοῦτον συνυφασμένη πλέον μὲ τὴν ἐθνικὴν ψυχὴν τῆς Ἰταλίας, ὥστε οὐδεμίαν ἀπογοήτευσιν, οὐδεμίαν δοκιμασίαν πρόσκαιρον δύναται ν' ἀνατρέψῃ τὴν Ἰταλίαν τῆς ἀδιαπτότου προσπαθείας πρὸς πραγμάτωσίν τῆς.

Βλέπουσα πλέον σαφῶς διὸ ἠτιηθεῖσα ὑπὸ τῆς Αὐστρίας διέτρεχε τὸν κίνδυνον καὶ ἐν περιπτώσει ἔτι ὀλιγκῆς ἐπικρατήσεως τῆς Ἀντάντ νὰ μὴ ἴδῃ προσεπικυρούμενα ταύτη τὰ διὰ τῆς μυστικῆς συνθήκης τοῦ Λονδίνου ὑποσχεθέντα εἰς αὐτὴν ἀνταλλάγματα (ῥητὰς ὑποσχέσεις διὰ τὴν Ἀλβανίαν, ὄρισμένα

πλεονεκτήματα διὰ τὴν Δαλματίαν, τὸ Τρεντῖνον, Τεργέστιν κ. λ. π.) προσεπάθησε συμβιβάζουσα τὰς πρὸς τὴν Γιουγκοσλαβίαν διαφορὰς τῆς ἐπὶ ὠρισμένων σημείων, ὑπ' ἀμφοτέρων διεκδικουμένων, νὰ περιορίσῃ εἰς τὸ ἐλάχιστον τοὺς ἐνδείκνυμένους διὰ τὰς βλέψεις τῆς κινδύνους.

Μετὰ ζηλευτῆς πράγματι εὐστροφίας ἀποκρούουσα καὶ παραπονουμένη μάλιστα διὰ τὰς ἀποδιδόμενας ταύτη ἱμπεριαλιστικὰς βλέψεις ἀναμιμνήσκειται αἰφνιδίως τοῦ ὑπὲρ τοῦ δόγματος τῶν ἐθνολογῶν κηρύγματος τοῦ Mazzini, οὗ μαθηταὶ ἐμφανίζονται ἀπροσδοκῆτως πολλοὶ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πολιτευτῶν!

Διὰ τοῦ στρατηγοῦ Molla, στρατιωτικοῦ ἀκολούθου τῆς ἐν Λονδίῳ ἰταλικῆς πρεσβείας, προβαίνει τοῦτο μὲν εἰς ἡμιεπισήμους δηλώσεις περὶ παραιτήσεως τῶν προβληθειῶν ἀξιωσεων τῆς Ἰταλίας ἐπὶ τῆς Δαλματίας, ἣν παραίτησιν δικαιολογεῖ προφασίζομένη, ὅτι ἡ ἐπισυμβῆσα τότε πτώσις τῆς Ῥωσσίας ἀπήλλαξε τὴν Ἰταλίαν τοῦ φόβου τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ Πανσλαβισμοῦ ἐν τῇ Μεσογείῳ, πρὸς ἀπόκρουσιν δῆθεν τοῦ ὁποῖου εἶχε διὰ τῆς προμνημονευθείσης μυστικῆς συνθήκης τοῦ Λονδίνου ἐξασφαλίσῃ ὑπὲρ ἐαυτῆς τὴν Δαλματίαν, ἣτις ἤδη ἠδύνατο παρελθόντος τοῦ πανσλαβικοῦ κινδύνου νὰ ἐκχωρηθῇ εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν, τοῦτο δὲ τίθεται εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸ γιουγκοσλαβικὸν κομιτᾶτον, τὸ ὁποῖον ἐν Λονδίῳ ὑπὸ τὸν κ. Wickham Head, διευθυντὴν τότε τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῶν Times, προσεπάθει νὰ ἐξεύρῃ τρόπον ἀμέσου συνεννοήσεως τῆς Ἰταλίας μὲ τὴν Γιουγκοσλαβίαν ἐρειδόμενον εἰς ἀμοιβαίας ὑποχωρήσεις.

Ταυτοχρόνως ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν ἀσφαλῶς τῆς ἐπισήμου πολιτικῆς καὶ οἱ Ἰταλοὶ δημοσιογράφοι ἐκ παραλλήλου ἄρχονται συσκεπτόμενοι μετὰ τῶν ἐπιφανῶν Γιουγκοσλάβων πρὸς ἐξεύρεσιν λύσεως συμβιβαζούσης τὰς ἐκατέρωθεν διεκδικήσεις, ἡ ὁποία δεκτὴ γενομένη ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν διίσταμένων κρατῶν θ' ἀπολήξῃ εἰς Ἰταλογιουγκοσλαβικὴν συνεννόησιν.

Δὲν θὰ εἴμεθα ἀκριβεῖς, ἂν παρελείπομεν ἐνιαῦθα ν' ἀναφέρωμεν, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἠκούσθησαν φωναὶ διαμαρτυρίας κατὰ τῆς πρὸς συνεννόησιν δι' ὑποχωρήσεων μετὰ τῆς Γιουγκοσλαβίας τάσεως τῆς ἰταλικῆς πολιτικῆς.

Ὁ Sonino, ὡς γνωστόν, καὶ τινες ἕτεροι τῶν σημειωθέντων Ἰταλῶν πολιτευτῶν ἀδιαφοροῦντες διὰ τὴν πρὸς τοὺς Γιουγκοσλάβους διάστασιν ἐξηκολούθουν ἀνεπιφυλάκτως διακηρύττοντες ὅτι ἡ Ἰταλία ἔδει νὰ διατηρήσῃ ἀμείωτα τὰ ἀναγνωρισθέντα

ταύτη ὠφέλη διὰ τῆς μυστικῆς συνθήκης τοῦ Λονδίνου. Ἀνάγκη ὁμως ἐν προκειμένῳ νὰ ἐρευνηθῇ κατὰ πόσον αἱ ἀντιρρήσεις αὗται ἦσαν εἰλικρινεῖς καὶ ἂν πραγματικὸς τούτων σκοπὸς δὲν ἦτο ἄφ' ἑνὸς μὲν νὰ δοθῇ μείζων πίστις ὑπὸ τῶν Γιουγκοσλάβων εἰς τὴν φαινομενικὴν μεταστροφήν τῆς ἰταλικῆς πολιτικῆς, ἐν ᾧ ταυτοχρόνως διὰ τούτων θὰ ἐξήρτο δεόντως ἡ θυσία, εἰς ἣν πρὸς ἐπίτευξιν ἰταλογιουγκοσλαβικῆς συνεννοήσεως ἦτο διατεθειμένη ἡ ἰταλικὴ πολιτικὴ, ἔστω καὶ ἂν ἡ θυσία αὕτη εὐρισκεν ἐναντίαν τὴν κοινὴν γνώμην, καθ' ἣς παρίστατο ἀνάγκη νὰ παλαίσῃ ἡ πολιτικὴ.

Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παρακολουθήσωμεν λεπτομερῶς ἐνιαῦθα τὰς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου διεξαχθείσας συζητήσεις, αἵτινες διαφόρως χρωματίζονται ἀναλόγως τῆς εἰς ταύτας ἀναμίξεως τῶν διαφόρων πολιτικῶν κομμάτων, διὸ ἀρκούμεθα νὰ ὑπομνήσωμεν, ὅτι αὗται—παρὰ τὰς πραγματικὰς ἢ φαινομενικὰς μόνον ἀντιρρήσεις πολιτικῶν τινῶν—κατέληξαν διὰ διαφορῶν ἐπιτροπῶν καὶ συνεδρίων, διὲ μὲν ἐμμέσως, διὲ δὲ καὶ ἀμέσως ὑπὸ μελῶν τῆς Κυβερνήσεως ἐνθαρρυνόμενων, εἰς τὸ περιλάλητον «pacte de Rome», δι' οὗ ἐμφανίζεται ἡ ἰταλικὴ πολιτικὴ θυσιάζουσα χάριν τῆς συμπράξεως τῆς Ἰταλίας πρὸς τὴν Γιουγκοσλαβίαν ἀναγνωρισθείσας ταύτη διὰ τῆς μυστικῆς συνθήκης τοῦ Λονδίνου ἀξιώσεις, χαρακτηρισθείσας ἤδη ὑπὸ τῆς κοινῆς γνώμης ὡς ἐθνικὰς τοιαύτας.

Δὲν πρέπει ὁμως νὰ διαφύγῃ ἡμᾶς ἐνιαῦθα, ὅτι ἐδῶ ἡ ἰταλικὴ πολιτικὴ συνῶδὰ τοῖς ἀνωτέρω ἐμφανίζεται ἀποφασισμένη νὰ περιορίσῃ χάριν τῆς Γιουγκοσλαβίας τὰς ἐπὶ τῆς Δαλματίας ἀξιώσεις τῆς εἰς τὸ ἐλάχιστον δυνατὸν ὄριον, εἰς οὐδεμίαν οὐχ ἦτον προέβη ἐπίσημον πρᾶξιν δηλωτικὴν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἐκχωρήσεως ὑπὲρ τῆς Γιουγκοσλαβίας τῶν διὰ τῆς μυστικῆς συνθήκης τοῦ Λονδίνου ἀναγνωρισθειῶν ταύτη ἀξιώσεων τῆς ἐπὶ τῆς Δαλματίας.

Ἡ ἐπαμφοτερίζουσα ἐν προκειμένῳ αὕτη στάσις τῆς ἰταλικῆς πολιτικῆς συνδυαζομένη πρὸς τὴν τότε ἐνισχυομένην καθημερινῶς πεποίθησιν περὶ τῆς ἐπὶ τῶν τελικῶν ἀποφάσεων τῶν συμμάχων σπουδαιότητος τῆς ἀμερικανικῆς γνώμης πείθει τὸν ἀμερολήπτως κρίνοντα, ὅτι ἡ ἰταλικὴ πολιτικὴ πιστὴ πάντοτε εἰς τὰ ἱμπεριαλιστικά της ὄνειρα, πλὴν καὶ ἐπισημῆς λόγῳ τῆς ἐν Καπορέτιῳ ἤτις, προητοιμαζεν ὄντως διὰ πᾶν δυ-

νατὸν ἐνδεχόμενον τὴν κοινὴν γνώμην εἰς ὠρισμένας ὑπὲρ τῆς Γιουγκοσλαβίας ὑποχωρήσεις ἀρεσιὰς εἰς τὰς ἀπόψεις τῆς Ἀμερικῆς, ἐπεφυλάσσειο ὁμως πάντοτε νὰ παλιωθῆσῃ, ἂν ἡ τροπὴ τῶν πραγμάτων τῇ τὸ ἐπέτρπε, διὸ καὶ εἰς οὐδεμίαν προέβαιεν ἐπίσημον ἐνέργειαν ἔχουσα πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν σκοπιμωτέραν τελικῶς ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἐμμόνου πόθου τῆς νὰ κυριαρχήσῃ τῆς Μεσογείου, ἔστω καὶ ἂν ἔδει προσωρινῶς χάριν ἀκριβῶς τούτου νὰ προβῆ εἰς ὑποχωρήσεις ἐν Δαλματία ὑπὲρ τῆς Γιουγκοσλαβίας.

Πολιτικὴ ἀδυνατοῦσα νὰ ἐλιχθῆ καταλλήλως πρὸς λυσαιτεσιότεραν ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ, ὃν ἔχει προδιαγράφει, δὲν δύναται βεβαίως νὰ ὀνομασθῆ πολιτικῆ.

Διὸ καὶ τ' ἀνωτέρω δὲν θὰ εἶχον σκοπὸν τινα ἐνταῦθα, ἂν μὴ διὰ τούτων προειθήμεθα νὰ ἐφελκύσωμεν ὅλως ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν τῆς παρ' ἡμῖν κοινῆς γνώμης ἐπὶ τῆς ἀπαραμίλλου τέχνης, μεθ' ἧς ἐνεργεῖ ἡ ἰταλικὴ πολιτικὴ. Δέον δὲ πρὸς τούτοις νὰ ἐξαρθῆ ἐνταῦθα, ὅτι ἡ τέχνη αὕτη καθιστᾷ τὴν Ἰταλίαν ἰδιαζόντως ἐπικίνδυνον εἰς πάντα λαὸν περιελθόντα ἢ δυνάμενον νὰ περιέλθῃ εἰς σύγκρουσιν συμφερόντων πρὸς ταύτην, οὐδὲ πρέπει νὰ παροράται αὕτη ἀπὸ τοὺς τυχόν ἰσχυμένους πρὸ τῆς διαγραφείσης ὑπ' αὐτῆς ὁδοῦ, καὶ δὴ ὅταν οὗτοι εἶναι ἀσθενέστεροι.

Μετὰ τὴν μικρὰν ταύτην παρέκβασιν ἐπανερχόμενοι εἰς τὴν ἰταλικὴν πολιτικὴν παρατηροῦμεν, ὅτι τὰς πραγματικὰς βλέψεις τῆς Ἰταλίας συνολικῶς λαμβανομένης ἔμελλε ν' ἀποκαλύψῃ αὕτη αὕτη ἢ στάσις τῆς Ἰταλίας μετὰ τὴν νίκην ἐπὶ τοῦ Πιάβε τῶν ἰταλικῶν στρατευμάτων περὶ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου 1918.

Ἡ νίκη αὕτη τοῦ ἰταλικοῦ στρατοῦ ἐνέπλησε τὴν ἰταλικὴν ψυχὴν τοσαύτης ἀλαζονικῆς ἀνιοπεποιθήσεως, ὥστε κατὰ τὴν ἀμέσως ἐπακολουθήσαν μέρην ἢ τόσον συνήθως ἐπιφυλακτικὴ ἰταλικὴ πολιτικὴ ἐλησμόνησε πᾶσαν ὑπὸ τῆς συνέσεως ἐπιβαλλομένην ἐπιφύλαξιν καὶ ἀφῆκε νὰ φανῆ ἀκάλυπτος ἢ ἱμπεριαλιστικὴ μεσογειακὴ πολιτικὴ τῆς, ἣτις ἐπισήμως ἤδη προβάλλει ὡς ἐθνικὴ ἰδεολογία τοῦ ἰταλικοῦ λαοῦ, ἧς ἡ πραγματώσις δέον διὰ πάσης θυσίας νὰ συντελεσθῆ.

Ἀρχεὶ ἀπλοῦν βλέμμα ἐπὶ τοῦ ἐπισήμου ἀνακοινωθέντος τῆς 5ης Νοεμβρίου τοῦ Ἰταλοῦ ἀρχιστρατήγου Diaz πρὸς δια-

πίστωσιν τῆς διαφευγούσης τὴν ἰταλικὴν ἐπιφυλακτικότητα μεγαλαυχίας.

Ἐν τῇ πρὸς τὴν «Eroca» συνέντευξίν του (1ης Δεκεμβρίου) ὁ Diaz διελάλει τὰ ἑξῆς: «Ἡ Ἰταλία εἶχε 41 «ἐμπειροπολέμους μεραρχίας» οὐδὲς στρατὸς ἦτο δυνατόν ν' ἀντι-«σῆ εἰς τὴν ὁρμὴν των. Ἐὰν εἶχον ἀπέναντι αὐτῶν τὸν γερ-«μανικὸν στρατόν, θὰ τὸν εἶχον ἐξ ἴσου κατασυντρίψει. «Ἡ αὐστριακὴ ἐπανάστασις ὑπῆρξεν ἢ συνέπεια καὶ οὐχὶ ἡ αἰτία «τῆς στρατιωτικῆς συντριβῆς τῆς αὐτοκρατορίας τῶν Ἀρβούρ-«γων, ἢ Ἰταλία δύναται νὰ τὸ διακηρύξῃ ὑπερηφάνως !!!».

Εἰς μάτην πλέον σοβαρά τινα φύλλα τοῦ ἡμερησίου τύπου προσπαθοῦσι νὰ συγκρατήσωσιν ἐντὸς ὠρισμένων τοῦλάχιστον ὁρίων τὴν δυσμενῆ παρὰ τοῖς συμάχοις ἐντύπωσιν τοιούτων ἐπισήμων καὶ ἡμιεπισήμων δηλώσεων.

Ἡ ἐπιτευχθεῖσα νίκη τῆς Ἰταλίας κατὰ τῶν Αὐστριακῶν στρατευμάτων ἐγέννησε τὴν ἀκλόνητον παρὰ τοῖς Ἰταλοῖς πεποίθησιν, ὅτι ἡ Ἰταλία ἀπέκτησε νέα καὶ μέγιστα ἀπέναντι τῶν συμάχων δικαιώματα, ἅτινα ἐπιβάλλεται εἰς τὴν ἰταλικὴν πολιτικὴν νὰ πραγματοποιήσῃ.

Αὕτη ἡ μυστικὴ συνθήκη τοῦ Λονδίνου χαρακτηρίζεται πλέον ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν ὡς συνθήκη παραίτησεως ἰταλικῶν δικαιωμάτων !; τὸ δὲ ἄνευ τινὸς ἄλλου ἐπισήμου ἐρείσματος σύμφωνον τῆς Ρώμης (pacte de Rome) ὡς ἄνευ σημασίας καὶ ὑποχρεώσεώς τινος χειρισμὸς τῆς ἰταλικῆς διπλωματίας ἐν στιγμαῖς δυσχερείας !!; οὕτω δὲ ἡ Ἰταλία ἐγκαταλείπουσα πλέον ἀναφανδὸν καὶ ἀπεριφράστως τὸ πρόγραμμα τῶν ἐλαχίστων ἀξιώσεων—κατάλληλον μόνον πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἰταλικῶν βλέψεων κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἡττῆς τῆς—διεκδικεῖ ἀδυσωπήτως πλέον μεγαλαυχούσα διὰ τὴν κατατρόπωσιν τῶν αὐστριακῶν στρατιῶν τὸ πρόγραμμα τῶν μειζόνων ἰταλικῶν ἀξιώσεων !

Σημειωτέον δ' ὅτι ἡ ἰταλικὴ κυβέρνησις οὐ μόνον δὲν ἀντίστη κατὰ τῆς διαμορφώσεως ὑπὸ τῆς κοινῆς γνώμης τοιαύτης ἀντιλήψεως, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς ἀξιώσεις τῆς Ἰταλίας, ἀλλὰ καὶ ὑπέθαλψε ταύτας οὐχὶ εὐρεθεῖσα—ὡς ὑστεροβούλως κατόπιν ἐλέχθη—πρὸ ἀδυναμίας, ὅπως ἀντιδράσῃ κατὰ τῆς ἐξαφθείσης κοινῆς γνώμης, ἀλλ' ὅπως ἀσκήσῃ ἐπὶ τῶν συμάχων μελίζονα πίεσιν ἐν εὐθέτω χρόνῳ πρὸς ἀναγνώρισιν τῶν ἰταλικῶν ἀξιώσεων.

Τίνες αὖ συνέπειαι τῆς νέας ταύτης κατευθύνσεως θέλομεν ἴδει ἀμέσως κατωτέρω, ἀνάγκη ὅμως προηγουμένως νὰ ἐκθέσωμεν ἐν περιλήψει ὁποῖον πράγματι τὸ πρόγραμμα τῶν μειζόνων ἰταλικῶν ἀξιώσεων ὄπερ, διὰ τῆς διεγέρσεως τῆς κοινῆς ἰταλικῆς γνώμης προσεπάθησεν ἡ Ἰταλία νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τε τοὺς μικροὺς καὶ μεγάλους συμμάχους τῆς.

Τὸ ἐν λόγῳ πρόγραμμα περιελάμβανε τὰς ἀκολούθους ὑπὲρ τῆς Ἰταλίας διεκδικήσεις:

1ον) Τὸ Τρεντίνον καὶ τὴν ἄνω Ἀδίγην (Haute Adige) μέχρι τοῦ Brenner, 2ον) τὴν ἰουλιανὴν Βενετίαν, 3ον) τὴν Τεργέστην, 4ον) ἅπασαν τὴν Ἰστρίαν, 5ον) Τὸ Φιοῦμε, 6ον) τὴν Δαλματίαν, 7ον) ἀναγνώρισιν ἰταλικοῦ προτεκτοράτου ἐπὶ τῆς Ἀλβανίας, 8ον) τὴν κατασκευὴν καὶ ἐκμετάλλευσιν ὑπὸ τῆς Ἰταλίας διαβαλκανικῆς (transbalkanique) σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, 9ον) τὴν Ρόδον καὶ τὰ Δωδεκάνησα, 10) τμήμα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἀπὸ τῆς Σμύρνης, συμπεριλαμβανομένης, μέχρι τῆς Ἀλεξανδρείας, 11ον) τὴν κηδεμονίαν τῆς Ἀρμενίας, 12ον) ἰσότητα δικαιωμάτων ἐν Συρίᾳ, 13ον) τὴν προστασίαν τοῦ καθολικισμοῦ ἐν Παλαιστίνῃ, 14ον) εὐνοϊκὴν διὰ τὴν Κυρηναϊκὴν καὶ τὴν Τριπολίτιδα μεταρροῦθμωσιν τῶν συνόρων, 15ον) τὴν ἐν Ἀνατολικῇ τέλος Ἀφρικῇ ἔνωσιν τῶν ἰταλικῶν κήσεων διὰ τῆς ἐκχωρήσεως τῆ Ἰταλίας τοῦ Τεξιβουτί, εἰς ἣν ἐκχώρησιν ἔδει νὰ ὑποχρεωθῇ ἡ Γαλλία.

Διὰ τῆς πραγματώσεως τοῦ ἄνω προγράμματος ἡ Ἰταλία καθισταμένη ἀπόλυτος κυρίαρχος τῆς Μεσογείου θὰ ἠδύνατο ν' ἀποκλείσῃ τῆς εἰς ταύτην εἰσόδον τοὺς ἀντιζήλους τῆς. Ταυτοχρόνως κληρονομοῦσα, ὡς ἐπὶ πλέον, ἡξίου τὸν ἐν Φιοῦμε καὶ Τεργέστη αἰχμαλωτισθέντα αὐστριακὸν στόλον θὰ καθίστατο ὁ καὶ ἀνάγκην μεσότης τῶν Κεντρικῶν Γερμανικῶν Ἀυτοκρατοριῶν καὶ θὰ ἠδύνατο ν' ἀποβλέπῃ βασιμῶς εἰς τὴν μονοπώλησιν τοῦ ἐν Ἀνατολῇ ἐμπορίου.

Τοῦτο ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὸ προβαλλόμενον τότε ἰταλικὸν πρόγραμμα, οὐ ἐπιτραπήτω μοι ἐνταῦθα ἕνεκα τοῦ ἐξαιρετικοῦ του δι' ἡμᾶς ἐνδιαφέροντος ν' ἀναλύσω ὀλίγον διεξοδικώτερον τὸ ἀφορῶν τὰ Βαλκάνια μέρος.

Τὸ τμήμα τοῦ εἰρημένου προγράμματος, τὸ ἀφορῶν εἰδικῶς τὴν βαλκανικὴν πολιτικὴν τῆς Ἰταλίας, περιελάμβανε τὰς ἀκολούθους βλέψεις.

Τὴν διὰ σιδηροδρομικῆς γραμμῆς μέσῳ Φιέρυ, Δεβόλι, Κορυτοῦς, Μοναστηρίου καὶ Θεσσαλονίκης ἔνωσιν τῆς Βαλόνας—Κωνσταντινουπόλεως, τῆς διαβάσεως τοῦ στενοῦ Βοηδισίου—Βαλόνας τῶν ἀμαξοστοιχιῶν συντελουμένης διὰ Ferry—bonts, οὕτως ἢ ἀπὸ Ρώμης εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀπόστασις θὰ ἐσυντομεύετο εἰς 48 μόνον ὥρας. Διὰ τῆς συνδέσεως διὰ σιδηροδρομικῆς γραμμῆς τῆς Ρώμης πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν τὸ μεταξὺ Ἀύσεως καὶ Ἀνατολῆς ἐμπόριον θὰ διέφευγε τῶν γιουγκοσλαβικῶν χειρῶν καὶ ἡ Ἰταλία κυρία τῆς γραμμῆς ταύτης θὰ ἐπαιζεν ἐν τοῖς Βαλκανίοις τὸν πρωτεύοντα ὄλον. Οὕτως ἐν τῇ Corriere della Serra (31 Ὀκτωβρίου) διαγράφεται ἡ νέα ὁργάνωσις τῶν Βαλκανίων, ἡ μέλλουσα νὰ ἐνώσῃ τὴν Βουλγαρίαν, Γιουγκοσλαβίαν, Ρουμανίαν καὶ Ἑλλάδα ὑπὸ τὴν Ἰταλίαν, ἣτις θὰ συνεδέετο μετὰ τῶν ἄνω κρατῶν διὰ παντοίων τελωνιακῶν, στρατιωτικῶν, ναυτικῶν, ἐμπορικῶν καὶ σιδηροδρομικῶν συμβάσεων εἰς τρόπον, ὥστε αὕτη λαμβάνουσα ἐν τοῖς Βαλκανίοις τὴν διαδοχὴν, τῆς Ρωσσίας θὰ ἐπανήρχιζε τὸ ἔργον τῆς ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας.

Ταῦτα τὰ μεγαλεπίβολα σχέδια τῆς ἰταλικῆς ἱμπεριαλιστικῆς πολιτικῆς, ἅτινα μετὰ περισσοῦς προπετείας καὶ ἀφροσύνης προβαλλόμενα ἔσχον ὡς ἄμεσον συνέπειαν τὴν πλήρη μετὰ τῆς Γιουγκοσλαβίας ὀξείαν τῆς Ἰταλίας καὶ τὴν ἐν Ἰταλίᾳ συστηματικῶς πλέον ὁργανοθεῖσαν ἐπίθεσιν κατὰ τῶν εἰκαζομένων ἀποφάσεων τῶν συμμάχων, ἐξ ὧν προήλθεν εὐτυχῶς ἡ χρεωκοπία τῆς πραγματώσεως τῶν ὑπερφύλων ἰταλικῶν ὀνείρων ἐν τῷ συνεδρίῳ τῆς εἰρήνης.

Ὁ θέλων νὰ κρίνῃ τὴν πολιτικὴν ξένου κράτους καὶ δὴ κράτους, ἔχοντος ἀντιμαχόμενα πρὸς τὸ κράτος, εἰς ὃ οὗτος ἀνήκει, συμφέροντα, ὀφείλει νὰ κατορθώσῃ νὰ σταθῇ ἐν τῷ πεδίῳ τῆς αὐστηρᾶς ἀντικειμενικότητος, ἄλλως αἱ κρίσεις του κινδυνεύουσι νὰ παρεκκλίνωσιν εἰς ἐπιθετικὴν πολιτικὴν, ἂν μὴ ὀλως ἀλυσιτελῆ, τοῦλάχιστον ὀλως ξένην πρὸς τὸν σκοπὸν, ὃν προτίθεται ὁ χαράσων τὰς γραμμὰς ταύτας.

Διὸ σιερῶς πάντοτε ἐχόμενοι τῆς ἀρχῆς τῆς αὐστηρᾶς ἀπὸ ἀντικειμενικῆς ἀπόψεως ἐξετάσεως τῶν γεγονότων θεωροῦμεν χρήσιμον, προτοῦ ἴδωμεν ποία ἡ τύχη τῶν ἱμπεριαλιστικῶν ἰταλικῶν ὀνείρων ἐν τῷ Συνεδρίῳ τῆς εἰρήνης, νὰ ἐξετάσωμεν ποία ἡ πραγματικὴ μορφή τοῦ ὀψίμου ἰταλικοῦ ἐν τῇ Μεσογείῳ ἱμπεριαλισμοῦ.

Τὴν ἰμπεριαλιστικὴν ἢ ἀποικιακὴν πολιτικὴν παντὸς κράτους ὀρίζει ρεαλιστικώτατα ὁ Dr Zorff ὡς τὴν πολιτικὴν τῆς κατοχῆς ὑπὸ τοῦ κράτους τούτου χωρῶν, εὐρισκομένων ἐκτὸς τῶν ὁρίων του, ἃς διαθέτει εἰς τὴν διεθνή παλαίστραν συμφώνως πρὸς τὰ οικονομικὰ καὶ πολιτικά του συμφέροντα.

Ἡ μόνη δὲ δικαιολογία τῆς διὰ τῆς ἰσχύος καταλήψεως ὑπὸ τινος κράτους χωρῶν, ἐκτὸς τῶν ὁρίων του εὐρισκομένων, πρὸς ἴδιαν ἐν τῇ διεθνῇ παλαίστρᾳ χρησιμοποίησιν αὐτῶν εἶναι ἡ εἰσαγωγή εἰς τὰς καταλαμβανομένας χώρας τοῦ ἀνωτέρου πολιτισμοῦ τοῦ καταλαμβανόντος κράτους. ἤτις εἶναι καὶ τὸ μόνον ἀντάλλαγμα, ὅπερ προσφέρει εἰς τοὺς ἀσθενεστέρους κατοίκους τῶν καταλαμβανομένων χωρῶν ἀπέναντι τῆς κατ' αὐτῶν χρήσεως τῆς ἰσχύος.

Δὲν θέλομεν νὰ θίξωμεν ἐνταῦθα ζήτημα περιμάχητον καὶ χοῦρον μακρᾶς ἰδιαίτερας ἀναλύσεως, ἀν δὴλα δὴ καὶ αὕτη ἡ διάδοσις τοῦ ἀνωτέρου πολιτισμοῦ εἶναι ἀποχρῶσα δικαιολογία διὰ τὴν χρῆσιν ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν κατέναντι τῶν ἀσθενεστέρων καὶ ἥτιον πεπολιτισμένων τῆς βίας, περιοριζόμεθα μόνον ν' ἀναφέρωμεν ὅτι, ἀν ὑπάρχῃ δικαιολογία διὰ τὴν χρῆσιν τῆς βίας πρὸς κατάληψιν καὶ ἐκμετάλλευσιν ξένης χώρας, αὕτη εἶναι μόνον ἡ ὑπὸ τῶν καταλαμβανόντων διάδοσις εἰς τοὺς καταλαμβανομένους τοῦ ἀνωτέρου αὐτῶν πολιτισμοῦ καὶ ἡ διὰ ταύτης παροχὴ τῆς βία στερουμένης τῆς αὐτονομίας αὐτῶν μείζονος εὐτυχίας. Εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦ νομίμου ἢ μὴ τῆς ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ἐπιβολῆς τοῦ πολιτισμοῦ ὁ πρόεδρος Rousevelt ἀπήντησε καταφατικῶς, διότι κατ' αὐτὸν πᾶσι ἐπέκτασις τοῦ πολιτισμοῦ, ἔστω καὶ ἀναλώμασι τῶν ἱερωτέρων δικαιωμάτων τῶν λαῶν καὶ τῶν ἀτόμων, εἶναι ἔργον ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, κατ' ἀκολουθίαν εἶναι ὠφέλεια διὰ τὴν ἀνθρωπότητα (1). Τοιαύτη εἶναι ἀναμφιβόλως ἀπὸ γενικωτέρας ἀπόψεως ἐξεταζομένη ἡ ἰμπεριαλιστικὴ ἢ ἀποικιακὴ πολιτικὴ τῆς ἀγγλοσαξονικῆς φυλῆς· διὸ καὶ αὕτη ἐκλαμβάνει ἑαυτὴν ὡς θεόθεν προωρισμένην, ὅπως ἐκπολιτίσῃ τοὺς βαρβάρους λαοὺς (2).

1) Ἄρθρον τοῦ προέδρου Rousevelt ἐν τῷ Indépendant τῇ 21 Δεκεμβρ. 1899.

2) Ποβλ. Baidoux, Essai d'une psychologie de l'Angleterre contemporaine, ἐπίσης Bernard. L'Angleterre et l'Imperialisme. Ὡσαύτως ὁ Cecil Rhodes γράφει ἀναφορικῶς πρὸς ταῦτα, ὅτι «ἀν ὑπάρχῃ Θεὸς ἀσφαλόμενος, ἔστω καὶ ἐπ' ἐλάχιστον, μετὰ τὰς πράξεις μου, εἶναι, φρονῶ, προφανῆς ὅτι θὰ ἐπεθύμει νὰ πράττω ὅ,τι καὶ αὐτὸς πράττει. Δεδομένου δ' ὅτι ἐργά-

Οὕτω πλάττεται ἡ ἀγγλοσαξονικὴ θεωρία ἡ σύμφωνος πρὸς τὰ δόγματα τῆς φυσιολογικῆς θεωρίας τῆς ἐπιλογῆς τῶν εἰδῶν, κατ' ἣν τὸ δίκαιον τοῦ «προγενεστέρου κατοχῶν» ὀφείλει νὰ ἐπιχωρήσῃ πρὸ τοῦ δικαίου τοῦ «ἀνωτέρου ἐκμεταλλευτοῦ» (1).

Ἦν ἐπὶ τῆς γῆς ἀποστολὴν ταύτην τρεῖς λαοὶ κατὰ τὸν λόγον Cromer (Imperialisme ancien et moderne μεταφρ. ὑπὸ Vicomte Guy de Robien (1910) σελ. 50 καὶ ἐπομ.) δύναται νὰ διεκδικήσωσιν εἰσέτι, ὁ ὀσσοικὸς, ὁ γαλλικὸς καὶ ὁ ἀγγλικὸς, ἐκ τῶν λοιπῶν τῶν μὲν καταδειχθέντων ἤδη ἀνικάνων πρὸς τοῦτο, ὡς οἱ πορτογαλλικὸς καὶ ὀλλανδικὸς, τῶν δέ, ὡς ὁ ἰταλικὸς καὶ ἀμερικανικὸς, μὴ δυναμένων νὰ δώσωσιν εἰσέτι δείγματα τῆς σχετικῆς ἐπιτηδειότητος, καθὸ πολὺ ἔτι ὀψίμως ἀκολουθούτων ἰμπεριαλιστικῆν ἢ ἀποικιακῆν πολιτικῆν.

Ἐκ τούτων πάντων προκύπτει, ὅτι λαὸς τις δὲν δικαιούται νὰ διεκδικῆσῃ ἰμπεριαλιστικὴν πολιτικὴν ἢ ἐφ' ὅσον εἶναι φορεὺς ἀνωτέρου πολιτισμοῦ, οὐ τὴν ἐπιβολὴν δύναται πρὸς τὸ ἴδιον συμφέρον του νὰ ἐπιβάλῃ εἰς ἕτερον λαὸν ἀσθενέστερον καὶ σημαντικώτατα καθυστεροῦντα ἐν τῷ πολιτισμῷ.

Δύναται ὁμοῦς ἡ Ἰταλία νὰ παρασχη τοιαύτην δικαιολογίαν τοῦ ὀψίμου αὐτῆς μεσογειακοῦ ἰμπεριαλισμοῦ;

Βεβαίως ὄχι. Βλέμμα ἀπλοῦν ἐπὶ τοῦ σγοινοτενοῦς προμνημονευθέντος προγράμματος τῶν διεκδικήσεων τῆς πείθει ἀκραδάντως πάντα ἀμερόληπτον κριτὴν, ὅτι οὐδαμοῦ δύναται νὰ στηριχθῇ τοιαύτη τυχὸν ἐκ μέρους τῆς διεκδίκησης.

Οὕτω πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποστηριχθῇ σοβαρῶς, ὅτι

Ἰταλία δικαιούται νὰ διεκδικῆσῃ τὸ Φιοῦμε καὶ τὴν Τεργέστην, ὅπως εἰσαγάγῃ τὸν εὐρωπαϊκὸν πολιτισμὸν εἰς τοὺς ἀγροίους κατοίκους τῶν χωρῶν τούτων;!!! ἢ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ διεκδικῆσῃ ὑπὸ τὸ αὐτὸ πρόσχημα τὴν Σμύρην μὲ τὴν ἐνδοχώραν αὐτῆς καὶ τὰ Δωδεκάνησα, ἀφ' οὗ φορεὺς τοῦ αὐτοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ εἶναι καὶ ἡ Ἑλλάς, εἰς

ἔξεται καταφανῶς, ὅπως καταστήσῃ τὴν ἀγγλοσαξονικὴν φυλὴν τὸ ἐκλεκτὸν ὄργανον, τῇ βοήθειᾳ τοῦ ὁποίου θέλει ἐγκαταστήσῃ κοινωνικὴν κατάστασιν ἐρειδομένην ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς εἰρήνης, ἔπειτα ὅτι «ἐπιθυμῶ, ὅπως πράττω ὅ,τι δύναμαι, ὅπως προσδώσω εἰς τὴν φυλὴν ταύτην ὅσον τὸ δυνατόν μετὰ ὀρμὴν καὶ ἰσχύον». (Cit. ἐν προλόγῳ τοῦ Vicomte Guy de Robien εἰς τὴν μετάφρασιν (1910) τοῦ ἔργου τοῦ Lord Cromer «Imperialisme ancien et moderne»).

1) Ποβλ. Ogoulet (Πρόλογος ἔργου Malan. «Salut de la Bace Bleue et l'empire des mers»).

ἦν ἀναμφισβητήτως αἱ χῶραι αὐταὶ ἀνήκουσαν ἀπὸ ἐθνολογικῆς ἀπόψεως ; ;

Πρὸς ἀποφυγὴν δὲ πάσης παρανοήσεως ἀνάγκη ἴσως νὰ ἐπαναληφθῇ ἐνταῦθα, ὅτι ἡ μόνη δυνατὴ βᾶσις πάσης ἀποικιακῆς πολιτικῆς εἶναι ἡ εἰσαγωγή εἰς ἀγροῦς λαοὺς ὑπὸ πεπολιτισμένου λαοῦ τοῦ πολιτισμοῦ αὐτοῦ, καὶ δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βᾶσις ἢ τυχὸν διεκδικουμένη ὑψηλοτέρα βαθμὶς ἐν τῷ αὐτῷ πολιτισμῷ κατέναντι μάλιστα λαῶν, κατ' οὐδένα τρόπον δυναμένων νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς ἀγρίων, ἔστω καὶ ἂν ἀνεγνωρίζετο ὅτι εὐρίσκοντο τυχὸν εἰς κατωτέραν βαθμίδα τοῦ αὐτοῦ πολιτισμοῦ.

Ὁ ἰταλικὸς ἐπομένως ἰμπεριαλισμὸς, ἐστερημένος πάσης ἠθικῆς βᾶσεως, δὲν δικαιούται οὔτε τὸ ὄνομα καὶν τοῦτο νὰ φέρῃ, διότι στερεῖται τῶν ἀπαραιτήτων στοιχείων, ὧν ἡ ὑπαρξὶς θὰ ἐπέτρεπε τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς ἀκολουθουμένης ὑπὸ τῆς Ἰταλίας πολιτικῆς ὡς ἰμπεριαλιστικῆς ἢ ἀποικιακῆς. Ὅθεν πρόκειται προδήλως περὶ κατακτητικῆς πολιτικῆς κράτους, οὐ πρώτη σκέψις μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐθνικῆς τῶν ἐνοήτων ἀποκαλύπτειται ἡ βία κατὰκτησις χωρῶν ἀνηκουσῶν ἐθνολογικῶς εἰς ἕτερα εὐρωπαϊκὰ ἔθνη καὶ δὴ ἐθνῶν, ὧν τινὰ συνεπολέμησαν μετὰ τὴν Ἰταλίαν ὡς συμμαχοὶ τῆς κατὰ τὸν μόλις λήξαντα παγκόσμιον πόλεμον, πλὴν ἐθνῶν ἀσθενεστέρων, ὡς ἡμεῖς, τῆς Ἰταλίας, ἀναλώμασι τῶν ὁποίων ἡ Ἰταλία ἐπιχειρεῖ ἤδη νὰ κορέσῃ τὴν ἀπλησίαν τῆς !!

Σημειωτέον δ' ὅτι τὴν ἀπόσπασιν ἀπὸ τῶν μέχρι χθὲς συμμάχων τῆς χωρῶν, ἀναμφισβητήτως ἀνηκουσῶν αὐτοῖς, δὲν ἐπιδιώκει καὶν διὰ τῆς ἐπιβολῆς τῆς ἰσχύος τῆς, ἀλλ' διὰ τοῦ δόλου, τῆς ἐκμεταλλεύσεως δῆλα δὴ τοῦ κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ πολέμου προκυψάντων περιστατικῶν.

Τοσοῦτοι ὅμως ἀδηφάγοι ἀξιώσεις, στρεφόμεναι μάλιστα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατὰ συμπολεμιστῶν τοῦ αὐτοῦ κοινοῦ ἀγῶνος, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ τύχωσιν εὐμενοῦς ὑποδοχῆς ὑπὸ τοῦ μετὰ τὸν πόλεμον συγκληθέντος συνεδρίου τῆς εἰρήνης, εἰς ὃ πλὴν ἄλλων ἀπόψεων ἔδει νὰ μὴ παροραθῇ ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, ὅτι ἔμελλε νὰ παρακλιουθῆσῃ καὶ ὁ πρόεδρος τῆς δημοκρατίας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν μετὰ ἀξιώσεις μάλιστα δικαίου καὶ ἀμερολήπιτου ἐπιδοιαιτητοῦ, ὡς ἐκπροσωποῦντος ἰσχυρὰν δύναμιν, ἀναμειχθεῖσαν εἰς τὸν πόλεμον πρὸς θρίαμβον διὰ τῆς ἐπικρατήσεως τῆς Ἀνταντὶ τοῦ δικαίου, καὶ δὴ ἰσχυρᾶς δυνάμεως,

τὰ μέγιστα συμβαλούσης πρὸς νικηφόρον τούτου τερματισμὸν, χωρὶς κατὰ τὴν τούτου διάρκειαν νὰ συμβληθῇ διὰ μυστικῶν συμβάσεων μεθ' οἰουδήποτε τῶν συμπολεμούντων συμμάχων καὶ χωρὶς, ὅπερ ἴσως σπουδαιότερον, νὰ ἔχῃ ἄμεσα συμφέροντα εἰς τὴν μελετωμένην μεταρρύθμισιν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ χάριτος.

Εἶναι δὲ λίαν πιθανόν, ὅτι, ἂν τὴν ἰταλικὴν πολιτικὴν δὲν ἐτύφλου τὸ πάθος τῆς πραγματώσεως τοῦ ἰταλικοῦ ἐν τῇ Μεσογείῳ ἰμπεριαλισμοῦ καὶ ἂν δὲν παρεσύρετο ἐν πολλοῖς ἀπὸ τὴν κοινὴν γνώμην, ἣν ὁμολογητέον, ὅτι αὐτὴ αὐτὴ εἶχε διαπλάσει τοιαύτην καταβαλοῦσα πρὸς τοῦτο κατὰ τὰ προεκτεθέντα πάσαν προσπάθειαν, δὲν θὰ διέφευγε ταύτην ἢ διαπλαττωμένη δυσμενῆς δι' αὐτὴν ἐντύπωσις παρὰ τοῖς μέλλουσι νὰ παρακαθίσωσιν εἰς τὸ συνέδριον τῆς εἰρήνης, καὶ θὰ ἔσπευδε νὰ μειωρίσῃ τὰς ὑπερβολικὰς ἀξιώσεις τῆς, καὶ περιβάλλῃ ταύτας μετὰ τὴν ἐξωτερικὴν ἐμφάνισιν μείζονος νομιμότητος καὶ ἠθικῆς.

Ἀντὶ τούτου κατὰ τὸν μεσολαβήσαντα ἀπὸ τῆς ἀνακομῆς μέχρι τῆς συγκλήσεως τοῦ Συνεδρίου τῆς εἰρήνης χρόνον προετίμησε νὰ καταβάλλῃ πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν πρὸς διαίρεσιν τῶν συμμάχων ἐλπίζουσα εἰς τὸ δόγμα τοῦ «divide ut imperes», πρὸς τούτοις δ' ἀντιληφθεῖσα βραδύτερον τὸν ἐξέχοντα ἔσλον, ὃν ἐν τῷ Συνεδρίῳ θὰ ἔπαιζεν ὁ πρόεδρος Wilson, προσεπάθει ματαίως νὰ ἐμφανίσῃ τὸν ἰμπεριαλισμὸν τῆς οὐδόλως διαφέροντα τοῦ γαλλικοῦ καὶ ἀγγλικοῦ τοιοῦτου, ἐν ᾧ ταυτοχρόνως διέβαλεν εἰς τὴν Ἀμερικὴν τὰς δύο ταύτας μέχρι χθὲς μεγάλας συμμάχους τῆς ὡς συνθλιβούσας πάσας τὰς λοιπὰς ἐθνικότητας πρὸς συλλογικὴν ἐπιβολὴν τῆς ἡγεμονίας αὐτῶν ἐπὶ τῆς γῆς !

Διὰ τῆς πολιτικῆς ταύτης ἢ Ἰταλία, ὑπολογίζουσα ὑστεροβούλως εἰς ἐνδεχομένην ἀντιζηλίαν τῆς Ἀμερικῆς πρὸς τε τὴν Μ. Βρετανίαν καὶ Γαλλίαν, ἃς καθίστα ἐπικινδύνους πλέον ἢ καταχθεῖσα τελεία ἐπὶ τῶν Γερμανῶν νίκη, προσεπάθει ἐρριδομένη ἐπὶ τῆς ἀντιζηλίας ταύτης νὰ ἐπιτύχῃ Ἀμερικανοἰταλικὴν προσέγγισιν ἐλπίζουσα οὕτω νὰ ἐπιτύχῃ τὴν διὰ τῆς Ἀμερικῆς ὑποστήριξιν τῶν ἀξιώσεών τῆς ἐν συνόλῳ (1).

(1) Σχεδὸν ἅπασι ὁ ἰταλικὸς τύπος («Popolo d'Italia», «Tribuna», «Stampa», «Givinale d'Italia», «Perseveranza», κ. τ. λ.) τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἠσολοεῖτο εἰς τὴν ἀνεύρεσιν ἀναλογιῶν καὶ ὁμοιότητος τῆς ἰταλικῆς πρὸς τὴν ἀμερικανικὴν πολιτικὴν !! Ὁμοφώνως ὑπὸ τοῦ ἰταλικοῦ τύπου διεκηρύσσεται, ὅτι τὰ δύο ταῦτα κράτη συμμετέσχον τοῦ πολέμου ὀρηθέντα εἰς τοῦτο ἐξ ἀγῆς

Πλήν—ὡς βραδύτερον κατέδειξαν τὰ πράγματα—ἡ Ἰταλία ὑπελόγησε περισσότερον ἢ ὅσον ἦτο συνετὸν εἰς τὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς Ἀμερικανικῆς πολιτικῆς τῆς συκοφαντίας καὶ τῆς συστηματικῆς διαβολῆς.

Ἀπολείπει ἡμᾶς ὁ ἀπαραίτητος γῶρος, ὅπως, ἔστω καὶ περιληπτικῶς, ἐκθέσωμεν τὰς πρὸς τὰς ἄνω κατευθύνσεις ἐνεργείας τῆς ἰταλικῆς πολιτικῆς, διὸ θέλομεν ἀρκεσθῆ ἑνταῦθα νὰ μνημονεύσωμεν τῶν ὑπὸ τοῦ Corriere della Serra γραφέντων τῇ 8ῃ Ἰανουαρίου 1919, δι' ὧν ἡ κοινὴ γνώμη ὠθεῖτο ἀναφανδὸν πλέον εἰς ἐχθρότητα κατὰ τῆς Γαλλίας ἐξικνουμένην μέχρις ἀπειλῆς προσεχῶς πολέμου !!

«Πρέπει—ἔγραφεν ἡ ἐν λόγῳ ἐφημερίς—νὰ λεχθῆ ἀπεριφράστως εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὅτι ὑπάρχει δύναμις, προσπαθοῦσα νὰ κατακτήσῃ τὴν εὐρωπαϊκὴν ἡγεμονίαν. Ὅταν τὸ βάρος τῶν κατακτήσεων τῆς φανῆ ὑπεράγαν δυσβάστακτον, πρέπει νὰ ἐξεγερθῶμεν κατὰ ταύτης. Μὴ ἐμπιστευώμεθα πλέον εἰς ἐπικινδύνους ἀνταπάτας—ὑπεφέραμεν ἤδη πολὺ ἐξ αὐτῶν. Ἐτοιμασθῶμεν ὄθεν πρὸς προσεχῆ πόλεμον!!!.»

Προσθετέον δ' ὅτι ἡ αὐτὴ προπετὴς γλῶσσα ἐτηροῦτο κατὰ τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας, ἣν ἐφθασε νὰ χαρακτηρίσῃ ὁ ἰταλικὸς τύπος ὡς ξένην πρὸς τὴν Μεσόγειον!! καὶ ν' ἀπειλήσῃ ἔτι διὰ τῆς ἐξεγέρσεως τῆς Αἰγύπτου, τῆς Κύπρου, τῆς Μάλτας καὶ τοῦ Γιβραλτάρ («Corriere della Serra» 30 Μαρτίου).

Πλήν οἱ Ἰταλοὶ ταχῶς ἀντελήφθησαν, ὅτι δὲν ἦτο τόσον εὐχερές, ὅσον εἶχον φαντασθῆ, νὰ συλληφθῆ ὁ Wilson ἐντὸς τῶν ὑπὸ τῆς ἰταλικῆς πονηρίας στηθέντων αὐτῶ δικτύων, καὶ ὅτι τόσον διὰ τὸ ζήτημα τοῦ Φιοῦμε, ὅσον καὶ διὰ τὰς ἐπὶ τῆς Δαλ-

ιδεολογίας, ὑπὸ τῆς ιδέας καὶ μόνῃς νὰ συντρίψωσι τὸν ἰμπεριαλισμὸν καὶ τὸν μιλιταρισμὸν!!! Ὁ Mazzini ὑπῆρξεν ὁ πρόδρομος τοῦ Προέδρου. Ἡ Ἰταλία ἔσωσε τὴν Ἀντάντ κατὰ τὸ 1915, ὡς ἡ Ἀμερικὴ ἔσωσε ταύτην κατὰ τὸ 1918. Ἰδιάζουσα δ' ἐγγνωμοσύνη ὀφείλεται κοινῇ τῇ Ἰταλίᾳ, διότι αἱ ἀπώλειαι τῆς ὑπερέβαινον τὰς τῶν λοιπῶν συμμάχων. Ὅτι δὲ δὲν πρόκειται περὶ ἀδεσποτον γνωμῶν καὶ κατευθύνσεων τῆς κοινῆς γνώμης καὶ τοῦ τύπου, ἀλλὰ περὶ μεμελετημένης στάσεως τῆς πολιτικῆς, ἀποδεικνύεται σαφῶς ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι τὰ ἀνωτέρω ἐπανελαμβάνοντο αὐτοσπίως σχεδὸν εἰς τὰς ἀγορεύσεις τῶν προέδρων τῆς Γερουσίας καὶ τῆς Βουλῆς καὶ τὰς βασιλικὰς προτάσεις, εἰς τὰς προσαγορεύσεις τῆς Ἐνώσεως τοῦ Τύπου κ.λ.π. (Πρβλ. Louis Hautecourt. L' Italie sous le ministère Orlando 1917—1919 (1919) σελ. 171).

ματίας ἰταλικῆς ἀξιώσεις, ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἀμερικανὸς πρόεδρος ἤγειρεν ἀντιρροήσεις.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἡ ἰταλικὴ πολιτικὴ ἐμφανίζεται πλέον ὡς παραπαίουσα, ὁ τύπος διαιρεῖται, τινῶν μὲν ἐκ τῶν σοβαρωτέρων φύλλον ἐπιτιθεμένων πλέον κατὰ τοῦ Wilson καὶ ἐπιδιωκόντων ἐκ νέου προσέγγισιν πρὸς τὴν Γαλλίαν καὶ Ἀγγλίαν, ἐν ᾧ ἑτέρων ἐξακολουθούντων τὴν κατὰ τῶν κρατῶν τούτων συστηματικὴν ἐπίθεσιν.

Ἐπὶ τὰς συνθήκας ταύτας ἡ κοινὴ γνώμη ἀπολέσασα πᾶν σταθερὸν ἔρεισμα καὶ καταληφθεῖσα ἀπὸ πραγματικὴν μάχην καταδιώξεως δάκνει τοὺς πάντας ἐκλαμβάνουσα τὸ Συνέδριον τῆς εἰρήνης ὡς ἀποκλειστικὴν μερίμναν ἔχον νὰ στερήσῃ τὴν Ἰταλίαν τῶν δικαίων καρπῶν τῆς νίκης!!!

Μὲ τὰς ἀξιώσεις ταύτας, τὴν ἄνω ἐκτεθεῖσαν πολιτικὴν καὶ τὴν ἀμέσως ἀνωτέρω ψυχολογίαν τῆς κοινῆς γνώμης ἐμφανίζεται ἡ Ἰταλία πρὸ τοῦ Συνεδρίου τῆς εἰρήνης.

Ἐκεῖ καταθρομματίζεται ἀνηλεῶς ἡ ἰταλικὴ αὐτοκρατορία τῆς Μεσογείου, ἣν τοσοῦτον κραταῖαν ἀνῆγειρεν ἡ αἰείποτε τόσον μόνιμος ἰταλικὴ φαντασία, τῶν πρώτων πληγμάτων τῆς κατεδαφίσεως κατενεχθέντων ὑπ' αὐτῆς τῆς Ἀμερικῆς, εἰς τὴν ἀντιζηλίαν τῆς ὁποίας πρὸς τὴν Μ. Βρετανίαν καὶ Γαλλίαν τοσαύτας φρούδας ἐλπίδας φεῦ! ἐσιήριζεν ἡ Ἰταλία.

Γνωστὴ τοῖς πᾶσιν ἡ συντελεσθεῖσα ἐν τῷ Συνεδρίῳ διάλυσις τῶν ἰταλικῶν περὶ ἡγεμονίας ἐν τῇ Μεσογείῳ ὀνειδρῶν, ὡς γνωστὸς καὶ ὁ θρίαμβος—ὁ τελικὸς, δυνάμεθα εἰπεῖν—ἐν τούτῳ τῶν ἐλληνικῶν δικαίων, ὁ ἐπισφραγισθεὶς διὰ τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν.

Πλήν τῶν γνωστῶν ἐδαφικῶν ἐπεκτάσεων περιλαμβάνεται ἐν τῇ εἰρημένῃ συνθήκῃ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ ῥήτρα τῆς κοινῆς τῶν ἐθνῶν—ἣς τὴν πραγματικὴν ἀξίαν, φρονοῦμεν, ὅτι δὲν κατενόησε πλήρως ἡ παρ' ἡμῶν κοινὴ γνώμη.— Διὰ τῆς εἰρημένης ῥήτρας ἐγγυῶνται τῶν ὀρίων τῆς ἐπανιδρυμένης σχεδὸν Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας αὐταὶ αἱ συνυπογράψασαι τὴν συνθήκην Μεγάλαι Δυνάμεις. Καὶ ἀκολουθίαν πᾶσα ἐπίθεσις τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἑλλάδος κατὰ τῶν νέων τῆς συνόρων θὰ εὗρισκεν ἀντιμετώπους τοὺς συμμαχικοὺς στρα-

τούς! και οὕτως ἡ Ἑλλάς ἤσυχος πλέον ἐντὸς ὁρίων, ἐπιτροπόντων αὐτῇ νὰ ζήσῃ και περιλαμβανόντων τὸ μέγιστον μέρος τοῦ ἀλυτρώτου γένους, θὰ εἶχεν ἤδη ἀποκλειστικὴν ἀποστολὴν τὴν ἐν εἰρήνῃ ὀργάνωσιν τῶν ἐσωτερικῶν τῆς πρὸς κατάληψιν ἐν τοῖς Βαλκανίοις τῆς πρωτεύουσας θέσεως και ἐν τῷ πολιτισμῷ τῆς διαγραφομένης αὐτῇ ὑπὸ πατροπαράδοτου ὑποχρεώσεως ὡς ὑψίστου καθήκοντος.

Προτοῦ δμως κωρωθῆ ἡ συνθήκη τῶν Σεβρῶν τὰ γνωστὰ ἐσωτερικὰ γεγονότα περιάγουσι τὴν Ἑλλάδα εἰς δυσχερῆ θέσιν ἀπέναντι τῶν συμμάχων και συνδυναζόμενα πρὸς τὴν Κεμαλικὴν σῆσιν περιπλέκουσι τὴν καθόλου ἐν Ἀνατολῇ κατάστασιν.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενον)

Ἄχαιὸς

Περὶ τῆς νέας μεταπολεμικῆς διαμορφώσεως τῶν συμβάσεων περὶ ἐκδοτικοῦ προνομίου ἀναφορικῶς πρὸς τὰς συμβάσεις τῆς Γαλλίας και τὴν μεταξὺ Ἑλλάδος και Ἐθνικῆς Τραπεζῆς σύμβασιν παρατάσεως και ἐπεκτάσεως εἰς τὰς νέας χώρας τοῦ ἐν λόγῳ προνομίου.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ 1ου τεύχους ἀπὸ ἀριθ. σελ. 22—25)

Ἡ μέριμνα δ' οὕτη τοῦ Κράτους — καταδεικνυομένη κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου — ἀποδεικνύει ὅτι αὕτη ἀπησχόλει τὸ Γαλλικὸν Κράτος και κατὰ τὰς κρίσιμους στιγμὰς τοῦ πολέμου, ἅς διῆλθεν ἐν τῇ πεποιθῆσει ἐπὶ τὴν νίκην, ἀλλ' ἐν ταύτῳ ἀποκαλύπτει και τὴν ἐδραϊαν πεποιθῆσιν ὅτι τὴν νίκην τοῦ πεδίου τοῦ πολέμου ὀφείλει νὰ ἐπακολουθῆσῃ ἄμεσος νίκη και ἐν τῷ οἰκονομικῷ πεδίῳ, ὅπως ἐπιτευχθῆ πλήρης ἢ ἀπόκτησις τῶν καρπῶν τῆς νίκης.

Τοιαύτας δ' ὑγιεῖς και κοινωφελεῖς ἀρχὰς καθιεροῦσα ἡ σύμβασις αὕτη τῆς Γαλλίας μετὰ τῆς Τραπεζῆς ἐπὶ τῇ ἀνανεώσει τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου ἀποτελεῖ ἀληθῶς ἀξιόμιμητον παράδειγμα τῆς πορείας, ἣν ὀφείλουσι νὰ ἀκολουθήσωσι τὰ Κράτη κατὰ τὴν μεταπολεμικὴν περίοδον, και παρουσιάζει τροποποιήσιν τῶν συμβάσεων τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου, ἣτις ἀπὸ πάσης ἀπόψεως τυγχάνει ἀξία συστάσεως.

Ἐν τούτοις ἡ ἀπὸ 31ης Μαρτίου ἐ. ἔ. καταρτισθεῖσα σύμβασις τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους και τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ἡ

πορατείνουσα τὸ ἐκδοτικὸν προνόμιον τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς μέχρι τοῦ 1950 — ἐπὶ δὲ πλέον ἢ και ἐπεκτείνουσα τοῦτο εἰς τὰς δυνάμει τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν προσαρτηθείσας χώρας (ἄρθρ. 1) — οὐ μόνον γενικὸν τινα σκοπὸν ἐξυπηρετήσεως και βελτιώσεως τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς χώρας δὲν ἐξυπηρετεῖ, ἀλλ' οὐδ' ἀνταλλάγματα ἀνάλογα πρὸς τὰς οἰκονομικὰς μεταπολεμικὰς ἀνάγκας τοῦ Κράτους περιέχει.

Διότι τὸ πρῶτον και κύριον ἀντάλλαγμα, ὅπερ παρουσιάζεται ὡς χαρακτηριστικὸν τῆς συμβάσεως ταύτης — εἶνε ἡ παροχὴ δανείου ἐκ μέρους τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς εἰς τὸ Κράτος 550 ἑκατομ. δι' ἐκδόσεως χαρτονομίσματος 500 ἑκατομ. — τοῦθ' ὅπερ βεβαίως πᾶν ἄλλο ἢ ἐξυπηρετεῖ τὰς συγχρονους τάσεις τῆς Πολιτείας πρὸς περιορισμὸν τῶν ἐκ τῆς πληθωρικῆς κυκλοφορίας ὀλεθρίων οἰκονομικῶν συνεπειῶν, αἵτινες διὰ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς δραχμῆς ἐπιφέρουσιν ἀληθῆ κλονισμὸν τῆς κοινωνίας — τούναντίον δὲ μάλιστα συντείνει εἰς αὔξησιν ταύτης δι' ἐκδόσεως νέου χαρτονομίσματος 500 ἑκατομ. — και παρίσταται ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀποψέως ὡς μέτρον ὅλως ἀντίθετον πρὸς τὰ συγχρόνως θεοπιζόμενα κατὰ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς δραχμῆς.

Ἀπὸ γενικωτέρας ὄθεν οἰκονομικῆς ἀπόψεως, οὐ μόνον δὲν ἐξυπηρετεῖται ἡ οἰκονομικὴ πολιτικὴ τῆς κυβερνήσεως τῆς χώρας, ἢ διαγραφομένη εἰς τὰς λοιπὰς προσαθείας ταύτης πρὸς περιορισμὸν τῆς λόγῳ τῆς πληθωρικῆς κυκλοφορίας ὑποτιμήσεως τῆς δραχμῆς — ἀλλ' ἔρχεται προφανῶς εἰς σύγκρουσιν πρὸς ταύτην, καθόσον ἡ ἐκδοσις νέου χαρτονομίσματος δὲν δύναται ἢ νὰ ἐπιφέρῃ τὸ ἀντίθετον τοῦ ἐπιδιωκόμενου σκοποῦ τῆς μὴ ὑποτιμήσεως τοῦ νομίσματος, — και παριστᾷ τὴν Κυβέρνησιν ὡς στερουμένην ἐνιαίας οἰκονομικῆς κατευθύνσεως και παρασυρομένην ἐκάστοτε εἰς λήψιν μέτρων ἀλληλοσυγκρουομένων και πᾶν ἄλλο ἢ προαγόντων τὰς γενικὰς οἰκονομικὰς ἀνάγκας τῆς Χώρας. Ἡ τοιαύτη ἀντίθεσις, ἡ ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ διαφαινομένη, — δὲν ἀπτελεῖ δυστυχῶς τὸ μόνον μειονέκτημα ταύτης ἐναντι τῶν παρὰ τῆς Γαλλίας εἰσαχθεισῶν νέων ἀρχῶν εἰς τὰς συμβάσεις τῶν ἐκδοτικῶν προνομίων, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ ἄμεσον και ἀνάλογον πρὸς τὰς μεταπολεμικὰς ἀνάγκας τοῦ Κράτους τῶν διὰ ταύτης παρεχομένων ἀνταλλαγμάτων πρὸς τὸ Κράτος — ἡ σύμβασις αὕτη πᾶν ἄλλο

Διότι οὐδὲ τὸ ἄμεσον τῶν ἀνταλλαγμάτων και τὸ ἀνάλογον τούτων πρὸς τὰς μεταπολεμικὰς ἀνάγκας τοῦ Κράτους — τὸ τοσοῦτον ἐπιμελῶς ἐπιδιωκόμενον ὑπὸ τῆς συμβάσεως τῆς Γαλλίας — δὲν παρουσιάζεται καν ἐν ταύτῃ.

Διότι τὰ ἀπὸ τοῦ βου ἀρθρου τῆς Συμβάσεως μέχρι τοῦ 9ου ἀναφερόμενα ἀνταλλάγματα περὶ συμμετοχῆς τοῦ Κράτους εἰς τὰ ἀνω τῶν 250 δραχ. καθαρὰ μερίσματα, ὡς και εἰς τὰ ἐκ κερδῶν σχηματιζόμενα ἀποθεματικά — ἐμφανίζουσι τὸ ἐλάττωμα ὅτι ἀρχονται ἀπὸ

του 1923—τουθ' ὅπερ δηλοῖ παραίτησιν τῶν δικαιωμάτων τῆς συμμετοχῆς τοῦ Κράτους εἰς τὰ ἐκ τούτων κέρδη καθ' ἑλλην τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου μέχρι τοῦ 1923—ὧν δὲν παρητήθησαν ἄλλα Κράτη, ὡς ἡ Γαλλία, πολλῶν μείζονος οικονομικῆς ἀντοχῆς ἢ ἡμεῖς—ἀποβλέποντα εἰς τὴν ἄμεσον εἰσπραξιν μεγάλου ποσοῦ καὶ τὴν ἀνάλογον μείωσιν τῶν βαρῶν τοῦ λαοῦ καὶ τὴν ἀνακούφισιν τῆς κοινωνίας, ἣτις συναισθάνεται ὅτι ἡ Πολιτεία πᾶσαν φροντίδα καταβάλλει πρὸς μετατόπισιν τῶν μεταπολεμικῶν βαρῶν εἰς τοὺς ἑμούς τῶν οικονομικῶς ἀντεχόντων.

Χωρὶς δὲ νὰ θίξω ποσῶς τὸ ζήτημα, ἂν κατὰ ποσὸν τὰ ἀνταλλάγματα ταῦτα εἰσονται ἀνάλογα πρὸς τὰς μεταπολεμικὰς ἀνάγκας τοῦ Κράτους—ὀφείλω νὰ τονίσω ἕτερον ἐλάττωμα, ἀναφερόμενον εἰς τὸν σκοπὸν, δι' ὃν κατὰ τὴν σύμβασιν θὰ διατίθενται ταῦτα, ὅστις βεβαίως δὲν ἀποτελεῖ μέτρον καὶ πρόνοιαν διαθέσεως τούτων πρὸς βελτίωσιν τῆς οικονομικῆς καθόλου καταστάσεως τῆς χώρας—ὡς ἐπραξεν ἡ Γαλλία—ἀλλὰ τούναντίον ὀρίζεται ἐν τινι τῶν ἀκροτελευτίων ἄρθρων ὅτι ταῦτα θὰ χρησιμεύσῃ πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ συνομολογουμένου δανείου.

Ὡστε ἐκεῖνο, ὅπερ ἀλλαχοῦ ἐθεωρήθη ὅτι εἶδει νὰ ἀποτελέσῃ κεφάλαιον ἐξυπηρετοῦν τὴν προαγωγὴν τῶν οικονομικῶν τῆς χώρας, ὡς ἐν Γαλλίᾳ, ὅπου ὠρίσθη διὰ τὴν ἀπόσβεσιν τοῦ Δημοσίου χρέους—παρ' ἡμῖν ἐκρατήθη ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς πρὸς πληρωμὴν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ συνομολογουμένου διὰ τῆς συμβάσεως ταύτης δανείου, ἣτις ἐπρεπε νὰ ἀποτελῇ βάρος τοῦ ἐτησίου προϋπολογισμοῦ—καὶ νὰ μὴ διατίθεται πρὸς τοῦτο πόρος δυνάμενος καὶ ὀφείλων νὰ συντελῇ εἰς γενικωτέραν ἐξυπρέτησιν τῆς κοινωνίας.

Ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν δύο τούτων συμβάσεων Γαλλίας καὶ Ἑλλάδος περὶ ἀνανεώσεως ἐκδοτικοῦ προνομίου προέκυψαν διὰ τὴν ἡμετέραν τὰ ὡς ἄνω ἐλαττώματα καὶ μειονεκτήματα ἔναντι τῆς συμβάσεως τῆς Γαλλίας—ἣτις δέον νὰ τονισθῇ ὅτι ἀναφέρεται εἰς ἀπλὴν ἀνανέωσιν τοῦ προνομίου ἐπὶ μίαν ἐτι εἰκοσιπενταετίαν—ἐν τῷ ἢ ἡμετέρα πλὴν τῆς παρατάσεως μέχρι τοῦ 1950—περιέχει καὶ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ προνομίου τούτου καὶ εἰς τὰς νέας προσαρτηθείσας χώρας, αἵτινες ἀποτελοῦσι κατὰ πληθυσμὸν τὸ ἥμισυ περίπου τῆς προτέρας Ἑλλάδος, πολὺ δὲ περισσότερο ποσοστὸν, ὅταν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἑκτασίς τῶν χωρῶν τούτων, καὶ συνεπῶς θὰ ἐπεβάλλετο, ὅπως τὰ ἀνταλλάγματα ᾧσι πολὺ ἀνώτερα λόγῳ τῆς ἐπέκτασεως εἰς τὰς νέας χώρας τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ παροχὴ τοῦ προνομίου τούτου εἰς τὰς νέας προσαρτηθείσας χώρας οὐ μόνον ἠδύνατο, ἀλλὰ καὶ ὄφειλε νὰ μὴ συναναμιχθῇ ποσῶς μετὰ τῆς ἀνανεώσεως τοῦ προνομίου, ἀλλὰ νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον ἰδίας συμβάσεως παροχῆς τοῦ προνομίου, ἐξ ἧς ἀναμφισβητήτως νεαὶ ὠφέ-

λαιαὶ καὶ σοβαρὰ ἀνταλλάγματα ἠθελὸν προκύψει διὰ τὸ Δημόσιον, ἅτινα διατιθέμενα, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, πρὸς ἐξυπρέτησιν τῆς γενικῆς εὐημερίας τῆς χώρας καὶ προαγωγὴν τῆς οικονομικῆς καθόλου θέσεως ταύτης, ἂν δὲν ἠδύνατο ν' ἀποδώσῃ σοβαροὶ συντελεσταὶ τῆς βελτιώσεως τῆς καθόλου οικονομίας, θὰ ἀπετέλουν ἀναμφιδόλως τὰς βάσεις, ἐφ' ὧν ἠδύνατο νὰ θεμελιωθῇ οικονομικῶς ἡ ἀναδιοργάνωσις τῆς χώρας, καὶ θὰ παρεῖχον τὴν πρώτην εὐκαιρίαν ἀποδείξεως τῆς σταθερᾶς μερίμνης, ἣτις δέον ν' ἀπασχολῇ τὰς μεταπολεμικὰς Κυβερνήσεις πάσης χώρας, πρὸς ἐξέυρεσιν εἰδικῶν πόρων διὰ τὴν οικονομικὴν προαγωγὴν καὶ ἀναδιοργάνωσιν καὶ ἐν ταύτῳ τὴν ἀνακούφισιν τῶν λαϊκῶν τάξεων ἐκ τῶν ἐπαχθεστάτων βαρῶν τῶν ἔνεκα τοῦ πολέμου βαρυνόντων τοὺς λαοὺς.

Ὡστε ἡ συναρθεῖσα σύμβασις τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου περὶ ἀνανεώσεως τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου καὶ ἐπέκτασεως τούτου καὶ εἰς τὰς νέας χώρας ἀποκαλύπτει διὰ τῆς συγκρίσεώς της πρὸς τὴν ἀπλὴν σύμβασιν ἀνανεώσεως 25ετοῦς τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου τῆς Γαλλίας τὰ μειονεκτήματα, ἅτινα παρουσιάζει διὰ τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους, καὶ τὴν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἀπώλειαν δύο περιστάσεων, αἵτινες ἀλλαχοῦ θὰ ἐχρησίμευον πρὸς θεμελίωσιν τῆς οικονομικῆς ἐν τῷ μέλλοντι προαγωγῆς τῆς χώρας.

Ἄλλ' ἐν ταύτῳ ἢ τοιαύτη σαθρὰ καὶ ἀνερμάτιστος οικονομικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως ἡμῶν—ἢ καιρίως τὴν καθόλου ἐθνικὴν οικονομίαν θίγουσα ἐκθέτει ἐν ταύτῳ καὶ παράγοντας, ὡς ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, διότι στερεῖ ταύτην τῆς εὐκαιρίας νὰ τηρήσῃ πολιτικὴν οικονομικὴν, ἣν δικαιοῦται πᾶς τις ἐκ ταύτης ν' ἀναμένῃ λόγῳ τῆς ἐθνωφελούς της δράσεως ἐν τῷ παρελθόντι—δι' ἧς ἀληθῶς ἐξυψοῦνται τὰ οικονομικὰ ταῦτα ἰδρύματα καὶ οἱ ἰθύνοντες ταῦτα δύνανται νὰ καυχῶνται ὅτι ἀκολουθοῦσι πολιτικὴν οικονομικὴν ὄχι ὑπὲρ τῶν μεμονωμένων ἰδιωτικῶν συμφερόντων τῶν μετόχων, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ ἔθνους καθόλου.

Ἡ ἀπώλεια τοσοῦτων πλεονεκτημάτων, ἢ καταδειχθεῖσα ἐν τοῖς ἄνω καὶ ἢ ἔλλειψις καθόλου οικονομικῆς κατευθύνσεως, ἅτινα χαρακτηρίζουσι τὴν σύμβασιν ταύτην, ἀποδεικνύουσιν ἐναργέστατα πόσον αἱ ἀντιλήψεις τῆς Κυβερνήσεως ὑστεροῦσι τῶν ἀλλαχοῦ κρατουσῶν, δι' ὧν ἐπιδιώκεται ἡ οικονομικὴ ἀνόρθωσις ἐκ τῶν συνεπειῶν τοῦ πολέμου, καὶ ἐμβάλλουσιν εἰς δικαίαν ἀνησυχίαν τοὺς παρακολουθοῦντας τὴν παρ' ἡμῖν οικονομικὴν ἐξέλιξιν ἐν σχέσει μετὰ τὸ μέλλον τῆς χώρας.

Π. Δ. ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΑΔΗΣ

Ἐως βουλευτῆς Ἀχαΐας καὶ Ἡλίδος.

Η ΑΝΑΒΛΑΣΤΗΣΙΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΕΝ ΓΑΛΛΙΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1ου φύλλ. σελ. 28—31)

Ἡ οὐδετερότης τοῦ Βελγίου προεσάτατε μὴν τὰ βόρεια σύνορα. Ἡ χώρα δὴλον ὅτι αὕτη, ἐν ἣ, ὡς εἶδομεν, εἶχε συγκεντρωθῆ ἅπανα ἡ μεγάλη βιομηχανία, παρεδόθη μετὰ τὴν ἀτυχή μάχην τοῦ Cherlerci ἀνυπεράσπιστος εἰς τὸν ἀνευ τύψεων ἐχθρόν, ὅστις ὑπελόγιζεν ἐπὶ τῆς ταχίστης νίκης του πρὸς καθαρμὸν τῶν ἀνομημάτων του.

Οὕτως ἡ Γαλλία ὄλως αἰφνιδίως ἐντὸς βραχυτέρου τοῦ μηνὸς χρόνου εὐρέθη ἐστερημένη τῶν τριῶν τετάρτων τῆς παραγωγῆς τῆς ἀνθρακὸς καὶ σιδήρου, ἀπάντων σχεδὸν τῶν ζαχαροποιεῖων τῆς, τοῦ σημαντικωτέρου μέρους τῶν κλωστηρίων τῆς, ὑφαντουργείων τῆς, τῶν ὑψηλῶν καμίνων τῆς, τῶν μεταλλουργείων τῆς κ.λ.π. Ἐπὶ πλέον ἀτμομηχαναὶ καὶ ἄμαξαι κατὰ χιλιάδας εἶχον περιπέσει εἰς χεῖρας τῶν Γερμανῶν.

Ὅταν δὲ μετὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ μετώπου, κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1914, κατέστη δὴλον ὅτι ὁ πόλεμος θὰ παρετείνετο ἐπὶ μακροὺς μῆνας, ἡ θέσις τῆς Γαλλίας κατέστη ἰδιαζόντως κρίσιμος. Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς ἀπιστεύτου καταναλώσεως πολεμοφοδίων καὶ ὑλικοῦ—καταναλώσεως ὑπερβάσης χιλιάδας φορὰς τὰς προβλέψεις τῶν πραγματογνωμόνων—ἡ Γερμανία διέθετεν οὐ μόνον τὰ ἴδια αὐτῆς ἐργαστήρια, ἀλλ' ἅπαντα τὰ τοῦ Βελγίου καὶ τοῦ ἡμίσεος περιήπου τῶν τῆς Γαλλίας. Ἐξ ἀντιθέτου ἡ τελευταία αὕτη, ἀφ' οὗ κατηνάλωσε τὴν τελευταίαν αὐτῆς ὀβίδα τῶν 75 εἰς τὴν μάχην τοῦ Μάρνη, ὠφείλει νὰ δημιουργήσῃ ἐξ ὀλοκλήρου τὴν φοβεράν βιομηχανίαν τοῦ πολέμου, ἣτις ἦτο ἀπαραίτητος πρὸς νίκην. Τὰ ἀγγλικά ἐργαστήρια μὴ κεκτημένα τὰ κατάλληλα ἐργαλεῖα διὰ τὴν εἰδικὴν ταύτην παραγωγὴν, καὶ ἅτινα κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξηκολούθουν τὴν τρέχουσαν παραγωγὴν—*buciners as usual*—δὲν προσέφερον τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἢ περιωρισμένην ἀρωγὴν.

Πανταχῶ τότε ἀνηγγέρθησαν ἐργοστάσια, ἐκ τοῦ μετώπου μετακλήθησαν οἱ μεταλλουργοὶ ἐργάται, οἱ μηχανουργοὶ, καὶ ἤρχισε πυρετώδης ἐργασία.

Συνέβη πολλάκις τινὲς τῶν διευθυντῶν τῶν ἐκ τοῦ προχείρου ἀνεγερθέντων ἐργοστασίων νὰ ἐπιδείξωσι περισσότερον ἐνθουσιασμὸν ἢ εἰδικότητα, κατὰ τοὺς πρώτους ὡσαύτως μῆνας τοῦ 1915 οἱ πυροβοληταὶ δὲν κατείχοντο ἀπὸ συναίσθημα ἀσφαλείας, δασάκις ἐχειρίζοντο τὰς ὀβίδας τῆς νέας βιομηχανίας, αἱ ὅποται δὲν ἀνέμενον πάντοτε,

ὅπως ἐκραγῶσι, νὰ συναντήσωσι τὸν ἐχθρόν. Πλὴν ταχέως πάντα ὠργανώθησαν, προμήθειαι, κανόνια, πολυβόλα, τυφέκια, ἐκρηκτικὰ παντοῦτα, μεταγωγικά αὐτοκίνητα κ.λ.π. ἐξήλθον τῶν μεγεθυνθέντων ἢ νέων ἐργοστασίων ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον πολυάριθμα καὶ ἀνεπίδεκτα μομφῆς τινος.

Ἡ προσπάθεια αὕτη παρετάθη καὶ ἐπεξετάθη καθ' ἅπασαν τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου.

Παραγωγαὶ τινες, ἀνύπαρκτοι σχεδὸν μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἐδημιουργήθησαν, ὡς π. χ. ἡ χημικὴ βιομηχανία.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ σύγχρονος χημεία ἐγεννήθη ἐν Γαλλίᾳ ἐν τοῖς χημικοῖς ἀγγείοις τοῦ Μπερτελώ, ταχέως ὅμως ἅπαναι αἱ μέθοδοι ἐκείνου διήλθον τὸν Ρῆνον καὶ ἀπὸ τὸ Λουδβιγχαφεν ἀφικνοῦντο εἰς Γαλλίαν κατ' ἔτος χιλιάδες τόννων προϊόντων ἀνιλίνης.

Τὰ ἐκ νίτρου προϊόντα ἤρχοντο ἀπὸ τὸ Χιλί. Ἦδη ἐδημιουργήθησαν ἐργοστάσια ἀνιλίνης (*usines du Rhône, société des matières colorantes, Poudreries de Toulouse etc.*), ἐχρησιμοποιήθησαν αἱ πτώσεις τῶν ὑδάτων διὰ τὴν ἠλεκτρικὴν σύνθεσιν τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀζώτου κατὰ μέθοδον ἀνακαλυφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Γάλλου ἐργοστασιάρχου *Georges Claude* (1).

Ἡ βιομηχανία τῶν αὐτοκινήτων ἔλαβε κολοσσιαίαν ὠθησιν. Ἡ ἀποστολὴ τοῦ *camion*, θεωρητικὴ καὶ πειραματικὴ κατὰ τὴν ἐναρξιν τοῦ πολέμου, κατεδείχθη ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον σπουδαῖος παράγων διὰ τὸν ἐπιτσισμὸν καὶ τὴν ταχεῖαν μεταφορὰν τῶν ἐπιθετικῶν μονάδων. Ἡ παραγωγή τῶν *camions* ὑπῆρξε μετ' ὀλίγον τοιαύτη, ὥστε κατὰ τὴν ἐναρξιν τοῦ 1916, ὅταν ἡ γερμανικὴ εἰσδυσίς μέχρι τοῦ *Verdun* ἀπέκοψε τὴν μοναδικὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν, ἣτις ἐξυπηρέτει τὴν εἰρημένην χώραν, κατέστη δυνατὴ ἡ ὀργάνωσις ἀμέσως ἀδιαπτώτου πλέγματος συγκοινωνίας δι' αὐτοκινήτων μεταξὺ *Dar le Duc* καὶ *Verdun*. Χιλιάδες *camions* ἡμέρας καὶ νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἀδιαλείπτως διέσχίζον τὴν ὁδὸν φέροντα ἐπικουρίας καὶ ὀβίδας.

Δύναται δὲ νὰ λεχθῆ ἀνευ ὑπερβολῆς, ὅτι τὸ γαλλικὸν αὐτοκίνητον καὶ ἡ ἀμερικανικὴ βενζίνα ἔσωσαν τὸ *Verdun*.

Ἡ γαλλικὴ βιομηχανία τοῦ πολέμου κατέστη ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 1916 τοσοῦτον σπουδαία, ὥστε οἱ Σύμμαχοι ἐφωδιάζοντο ἅπαντες ἐν Γαλλίᾳ, ἰδιαίτερος δ' οἱ Ἀμερικανοί, οἵτινες ἐχρησιμοποίησαν ἀποκλειστικῶς γαλλικὰς ὀβίδας καὶ πυροβόλα.

Αἱ αὐταὶ παρατηρήσεις ἰσχύουσι καὶ διὰ τὴν ἀεροπορίαν, ἣτις ἐν ἔτει 1914 ἦτο ἐν Γαλλίᾳ ἀπλοῦν σπόρ, καθ' ἣν ἀκριβῶς ἐποχὴν ὁ γερμανικὸς μιλιταρισμὸς εἶχεν ἀντιγράψῃ τὰ γαλλικὰ πρότυπα, μόνον

(1) Ἡ ἐφεύρεσις αὕτη θέλει προσεχῶς ἐκμεταλλεῦθῃ καὶ παρ' ἡμῶν διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς γεωργίας.

καί μόνον ὅπως τὰ χρησιμοποίησεν διὰ τὸν πόλεμον. Χιλιάδες ἀεροπλάνων κατασκευάσθησαν εἰς Γαλλίαν κατὰ τὸν πόλεμον καὶ Γάλλοι μηχανικοὶ μετέβησαν εἰς Ἀμερικὴν, ὅπως ἀναπτύξωσι καὶ ἐκεῖ τὴν βιομηχανίαν ταύτην.

Ἡ Ἀμερικὴ δὲ μὴ φαίνεται μὴ προκόπτουσα εἰσέτι.

Ἡ ὠραιότερα ὅμως ἴσως καὶ τελευταία προσπάθεια τῶν γαλλικῶν βιομηχανιῶν τοῦ πολέμου εἶναι ἡ ἄμαξα τῆς ἐφόδου (char d'assaut). Τὸ tank ἐγεννήθη ἐν Ἀγγλίᾳ, πλὴν τὰ πρῶτα μηχανήματα, τὰ ὁποῖα ἐδοκιμάσθησαν, βάρεα καὶ εὐφλεκτα, δὲν ἔδωσαν ἢ μέτρια ἀποτελέσματα. Αἱ μεγάλαι ὡσάυτως ἄμαξαι ἐφόδου γαλλικῆς κατασκευῆς (τῶν ἐργοστασίων St Chamont) δὲν ἔχουν πράγματι μείζονα ἐπιτυχίαν.

Πλὴν σὺν τῷ χρόνῳ ἐγεννήθη ἐν Γαλλίᾳ τὸ ἀριστούργημα τοῦ πολέμου, ἡ μικρὰ ἄμαξα ἐφόδου Renault, ἥτις δυνάμει 35 ἵππων καὶ μὴ καταναλίσκουσα πλέον μιᾶς συνήθους ἀμάξης περιηγήσεως (tourisme) διέρχεται πανταχοῦ εὐκαμπτος καὶ ταχεῖα (8 χιλιόμετρα καθ' ὥραν).

Τὰ ἀξιοθαύμαστα ταῦτα μικρότερα ἐτέθησαν τὸ πρῶτον ἐν χρήσει πρὸς βορᾶν τοῦ Château-Thierry τῇ 18ῃ Ἰουλίου 1918, προεκάλεσαν δὲ τὴν ὑποχώρησιν τοῦ ἐχθροῦ, ἥτις δὲν ἐσταμάτησε εἰ μὴ διὰ τῆς ἀνακωχῆς.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἔληξεν ὁ πόλεμος, τέσσαρα δὴ ἔτη μετὰ τὴν καταπλημμύρισιν ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ ἀπασῶν τῶν πλουσίων γαλλικῶν χωρῶν παρὰ τὸν θάνατον ἑνὸς καὶ ἡμίσεος ἑκατομμυρίου νέων ἀνδρῶν καὶ τῆς ἐπιστρατεύσεως ὅ ἑκατομμυρίων τοιοῦτων, παρὰ τὴν μεγίστην δυσχέρειαν τῶν μεταφορῶν, ἀφ' οὗ αἱ σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ καὶ τὸ ὑλικὸν αὐτῶν ὤφειλον οὐ μόνον νὰ μεταφέρωσι τοὺς πληθυσμούς, ἀλλὰ ν' ἀντιμετωπίσωσι τὴν ἐντατικὴν κίνησιν τῶν στρατιωτικῶν σωμάτων, ἥτις ἐξηκολούθει ἀδιαλείπτως ἐκ τῶν ὀπισθεν πρὸς τὰ ἔμπροσ ἀπὸ τῆς Βορείου θαλάσσης μέχρι τῆς Ἑλβετίας, στρατεύματα γαλλικά, ἀγγλικά, ἀμερικανικά, ἰταλικά, βελγικά, ὅπαντες οἱ στρατιῶται τῆς Εὐρώπης διήλθον διὰ τῶν σιδηροδρόμων τῆς Γαλλίας, παρὰ πάσας δὲ ταύτας τὰς δυσχερεῖς συνθήκας ἡ γαλλικὴ βιομηχανία ἦτο εἰς ἀνήκουστον κατάστασιν δράσεως καὶ προσόδου. Πανταχοῦ ἡ ἐργασία ἦτο ἐντατικὴ, χρησιμοποιουμένων τῶν γυναικῶν, ὅταν οἱ ἄνδρες ἔλειπον. Πόλεις ὡς ἡ Toulouse καὶ τὸ Dijon εἶχον διπλασιάσει τὸν πληθυσμὸν αὐτῶν, ἐν τῷ δίκην ἀμπώτιδος ὑψοῦτο διαρκῶς ἡ παραγωγή.

Ἡ ἀνακωχὴ.

Ἐν μέλλοντι ἄρθρῳ θέλομεν πραγματευθῆ περὶ τῆς προσαρμογῆς, ἥτις ἔλαβε χώραν τότε, τῶν πολεμικῶν παραγωγῶν εἰς τὰς μεταπολεμικὰς ἀνάγκας, περὶ τῆς προσόδου, ἣν ἐκπροσωπεῖ ἡ ἀνάκτησις τῆς Ἀλσατίας καὶ Λωρραίνης, περὶ τοῦ νέου πνεύματος, ὅπερ κυριαρχεῖ ἐν

τῇ βιομηχανίᾳ, τῶν νέων ὁδῶν, ἐφ' ὧν ἤρχισε βαδίζουσα σταθερῶς, περὶ τῶν παγκοσμίων ἀγορῶν καὶ τῶν κυρίων προϊόντων, ἅτινα δύναται νὰ προμηθεύσῃ εἰς τὴν Ἀνατολήν.

MERCATOR

ΑΙ ΝΕΩΤΕΡΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ

Γνωστοῦ ὄντος ὅτι πάντοτε ἡ ἀρχιτεκτονικὴ ὑπῆρξεν ἢ ἐκπροσώπησις τῶν συνθηκῶν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου καὶ ἢ διὰ τῆς ἀφθάρτου ὕλης ἐκφανοῖς αὐτῶν, ὡς καὶ τῶν κοινωνικῶν, πολιτικῶν καὶ θρησκευτικῶν ἠθῶν τῶν ἐθνῶν, δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπον νὰ ἐξητιάσομεν αὐτὴν ὑπὸ τὴν νεωτεριστικὴν αὐτῆς ἄποψιν.

Βεβαίως εἰς τὰς ὀλίγας αὐτὰς γραμμὰς εἶναι δύσκολον, ἂν μὴ ἀδύνατον, νὰ διατυπωθῇ ὁ ἀρχιτεκτονικὸς καθορισμὸς ἑνὸς ἐκάστου κυρίου· τοῦτο θὰ ἀπετέλει πολύτομον σύγγραμμα. Ἡ ὑποβολὴ εἰς τὸ αὐστηρὸν πρόγραμμα τῶν ἀναγκῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ ἀφ' ἑτέρου συνεπάγεται τὴν πειθαρχίαν τῆς σκέψεως, τὴν βαθεῖαν ἀνάλυσιν τῶν δύο τούτων γενικῶν γραμμῶν τόσων κυρίων, ὅσα καὶ τὰ ὑπὸ ἐξέτασιν θέματα, πάντως δὲ μὴ εἶναι δυνατὴ ἢ ἀπὸ καθαρᾶς γενικῆς ἀπόψεως ἐξέτασις αὐτῶν συμφώνως πρὸς τὸ διέπον νεωτεριστικὸν πνεῦμα, στηριζόμενον καὶ τοῦτο ἐπὶ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων ἐκάστης χώρας καὶ τῶν κλιματολογικῶν συνθηκῶν αὐτῆς.

Ὅπως ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς σήμερον ἡ ἀρχιτεκτονικὴ εἶχεν ὡς μόνον σκοπὸν τὸ ὠφέλιμον ἐν τῇ ἐξυπηρετήσῃ τῆς εὐμαρείας τοῦ ἀτόμου, δηλαδὴ τὴν δι' αὐτῆς ἐκφανοῖς τῆς συνθέσεώς της, ἐσωτερικῶς μὲν διὰ τῆς λογικῆς διατάξεως τῶν ἀναγκῶν, ἐξωτερικῶς δὲ διὰ τοῦ χαρακτηρισμοῦ καὶ συμβολισμοῦ, οὕτω καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἔτι περισσότερον ἐπεξητήθη ἢ πλήρης ἐκπλήρωσις τῶν ὄρων τούτων. Ἄν ὁ πρῶτος, ὡς συνεπαγόμενος ἀνάγκας εὐκόλως ἀντιληπτὰς εἰς τὰς ἀναζητήσεις τῆς εὐμαρείας τοῦ ὁλοῦ ἀπαιτητικοῦ νεωτέρου ἀνθρώπου, εἶναι κατανοητὸς τοῖς πᾶσιν, ὡς πρὸς τὸν δευτέρον ὁ ἀρχιτέκτων ἔχει νὰ διερευνήσῃ διὰ τὴν ἐπακριβῆ ἐξωτερικεύσιν τοῦ ἔργου του καὶ τοῦ σκοποῦ του. Ὁ πεπολιτισμένος ἀνθρώπος τῆς σήμερον δὲν ἱκανοποιεῖται μὲ τὴν ἐκπλήρω-

σιν τῶν ἀναγκῶν τούτων, ἔστω καὶ ἀρτιώτατα διατεταγμένων ἐσωτερικῶς, τὰς ζητεῖ ἑναρμονιζόμενος πρὸς τὸ ὠραῖον, ζητεῖ δηλαδή τὴν ἐν τῷ οἴκῳ ἢ ἐν δημοσίῳ χώρῳ διαμονὴν εὐχαρῶν.

Τοῦτο σημαίνει ὅτι ὁ ἀρχιτέκτων ὀφείλει ἐν τῇ καλλιτεχνικῇ του ἐρεύνη νὰ ἐμψυχώσῃ τὰς ἀνάγκας αὐτάς, ἐξωτερικῶς δὲ νὰ προσδώσῃ εἰς τὸ κτίριον ὄψιν ἐκπροσωποῦσαν τὸν σκοπὸν. Ζήτημα εὐρείας μορφώσεως καὶ λεπτεπιλέπτου ἀντιλήψεως τοῦ συνθέτοντος τὸ ἔργον ἀρχιτέκτονος, ὑπερ ὑπὸ τὴν ἐπίτευξιν τῶν ἀνωτέρω ἐπαξίως τότε δύναται νὰ καταλέγηται ἐν τῇ χορείᾳ τῶν ὠφελίμων καὶ καλλιτεχνικῶν ἔργων, ἅτινα κοσμοῦντα οὕτω μίαν πόλιν δὲν δύναται εἰ μὴ νὰ ἀφήσωσιν ἐκπολιτιστικὰ ἔργα τῆς χώρας, εἰς ἣν αὐτὴ ἀνήκει, καὶ ἐπομένως ἱστορικὴν εἰς τοὺς μεταγενεστέρους ἐποχὴν.

ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο ὑπάρχουσι ἔργα κλασσικῆς τέχνης τῆς ἀρχαιότητος, χαρακτηριστικώτατα τῆς Μεσαιωνικῆς, περιλάττα τῆς Ἀναγεννήσεως. Ἀλλὰ σήμερον αἱ ἀνάγκαι ἐποπλασιασθήσαν καὶ φυσικῶ τῷ λόγῳ ἢ ἐκπροσώπησις των δυσκολωτέρα, ἢ ἀρχιτεκτονικὴ ἔννοια καθίσταται εὐρύτερα, ἐπομένως καὶ ἡ ἀναζήτησις πλέον ἀνιαρά, ἀπαιτοῦσα πνεῦμα παραγωγὸν τῶν νέων καὶ πολυπλόκων ἀναγκῶν τοῦ νεωτέρου ἀνθρωπίνου βίου, μεγάλην φαντασίαν καὶ χειρισμὸν ἐπιδέξιον τῆς γλυφίδος τοῦ συνθέτοντος. Ἐπιθυμῶν νὰ ἀντιληφθῶ τὴν διείσδυσιν εἰς τὴν τέχνην τῶν νεωτέρων κτιρίων ἐπεσκέφθην πλείστας χώρας τῆς Εὐρώπης πρὸ τοῦ Παγκοσμίου Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου. Εἰς τὸ πρακτικὸν ἀγγλικὸν πνεῦμα διαβλέπει τις τὴν ἄνεσιν καὶ ἄπλετον εὐμάρειαν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ κτιρίου, σπανίως ὁμως διακρίνεται ἐμψυχωμένη ἢ αἰσθητικὴ αὐτῆς. Πέραν τοῦ ἀναγκαίου, τοῦ ὠφελίμου, πλειστάκις λεπτεπιλέπτως ἐπιζητουμένον, οὐδὲν τὸ χαρακτηρίζον, οὐδὲν τὸ καλλιτεχνικῶς ἐφέλκον τὸ ὄμμα τοῦ θεατοῦ. Ἡ διαμονὴ οὕτω καθίσταται ἄνετος ἀπὸ ἀπόψεως μόνον τῆς κοινῆς ἀντιληπτῆς ἀνάγκης ἐσωτερικῶς, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου αἱ προσόψεις δὲν μετέχουσι τοῦ μνημειώδους χαρακτηρισμοῦ παρὰ διὰ τοῦ ὄγκου αὐτῶν. Εἰς τὴν Γερμανίαν, παραλληλιζομένην κατὰ πολὺ πρὸς τὸ πρακτικὸν ἀγγλικὸν πνεῦμα τῆς ἐσωτερικῆς εὐμαρείας, αἰσθάνεται τις ἐν τῇ διατυπώσει τὴν τάσιν καλλιτεχνικῆς ἐξωτερικεύσεως, πλὴν τὴν ἀναζήτησιν καὶ τὸν τόνον διέπουσι πνεῦμα βαρὺ καὶ πλειστάκις πτωχὸν μὴ συνάδον πρὸς τὸ καλλιτεχνικὸν συναίσθημα τῆς καλῶς

ἐννοουμένης τέχνης. Δι' αὐτὸ δὲ ὁ ἐξερευνητὴς τῆς γερμανικῆς σκέψεως, ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ τοῦλάχιστον, σπανίως θὰ συναντήσῃ ἰδιορρυθμίαν καὶ πρωτοτυπίαν ἐν αὐτῇ, τοῦθ' ὅπερ καὶ θὰ ἀπέδιδε τὸν τοπικὸν χαρακτήρα, συναντῶν τὸνναντίον ἑλληρίζοντα, μεσαιωνίζοντα καὶ γαλλίζοντα ὅσους διατυπουμένους πρὸ παντὸς ἐν ταῖς λεπτομερείαις των διὰ τοῦ γερμανικοῦ βαρέος πνεύματος. Ἐν τῇ ἰταλικῇ νεωτέρα δημιουργικότητι, κάπως καλλιτεχνικωτέρα, κυμαινομένη μεταξὺ τοῦ πνεύματος τῆς ἐποχῆς τῆς Ἀναγεννήσεως καὶ τῶν νεωτεριστικῶν μᾶλλον γαλλικῶν συνθέσεων, δὲν διατυποῦται ἐκ τοῦ νέου ἀνθρωπίνου βίου τὸ ἀκραιφνὲς τῆς ἐγχωρίου εὐπνεύσεως, καὶ τοῦτο εἶναι περίεργον διὰ χώραν τοιοῦτου καλλιτεχνικοῦ παρελθόντος.

Αἱ κυριώτεραι αὐταὶ χώραι τῆς Εὐρώπης ὑστεροῦσι κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους καλλιτεχνικῆς πρωτοτυπίας καὶ τάσεως νεωτεριστικῆς δημιουργικότητος καὶ δὲν δύναται τις εἰ μὴ μετ' ἀνακουφίσεως νὰ προστρέξῃ πρὸς τὴν Γαλλίαν διὰ νὰ ἐξεύρη τὸ διέπον παντοῦ καλλιτεχνικὸν πνεῦμα ἐξωτερικῶς καὶ ἐσωτερικῶς τῶν κτιρίων. Ἡ παγκόσμιος ἔκθεσις τοῦ 1900 ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ διετείᾳ μελέτης, συνθέσεως καὶ παραγωγῆς πνεύματος εἶναι ὑπόδειγμα ἐμπνεύσεως δεκάδων ὄλων κτιρίων συλλήβδην συντεθέντων, ἕκαστον σπανίας τοπικῆς πρωτοτυπίας καὶ σκέψεως. Ὀλιγώτερον ἴσως πρακτικὸς τοῦ Ἄγγλου εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τοῦ κτιρίου ὁ νεώτερος Γάλλος ἀρχιτέκτων θυσιάζει τὰς μὴ ἀπαιτήτους ἐκ τοῦ χαρακτήρος του ἀνάγκας εἰς τὴν ψυχικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν ἔξαρσιν. Δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ εὐγενὴς αὐτὴ φυλὴ ἠτιᾶται ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τοῦ ὠραίου, τὸ πᾶν συμβολίζεται ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ἀπὸ τοῦ ἐπιστημονικωτέρου καὶ κλασσικωτέρου ἀρχιτεκτονικοῦ ἔργου μέχρι τῆς ἀπλουσιότητος ἀγροτικῆς οἰκίας. Παρὰ τῷ λαῷ τούτῳ ἢ δημιουργία τόσων ἀρχιτεκτονικῶν ἐποχῶν, ὅσον καὶ βασιλέων, ἔξακολουθεῖ καὶ δὲν θὰ ἀργήσωμεν νὰ ἴδωμεν νεωτέραν γαλλικὴν ἀρχιτεκτονικὴν ἐν τῇ ἐπιζητήσει νεωτέρων ἀρχῶν καὶ νεωτέρων σκέψεων.

Λαὸς ἐμπνευσμένος, ὡς ὁ Γαλλικὸς, εἶναι καὶ ὁ Ἑλληνικὸς. Οἱ δύο οὗτοι λαοὶ ὡς ἐκ τοῦ συντατισμοῦ τοῦ χαρακτήρος των ζοῦν ὑπὸ τὰς ἰδίας αἰσθητικὰς ἐξάρσεις. Δι' ὃ καὶ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι, ἐὰν οἱ νεώτεροι Ἕλληνες ἐποδηγετοῦντο ἐν τῇ ἀναζήτησει καὶ διατυπώσει τῶν καλλιτεχνικῶν καὶ συνθετικῶν στοιχείων μὲ μεθόδους συναδούσας πρὸς τὸν χαρακτήρα των, βε-

βαιότατα δὲν θὰ παρήρχειτο καιρὸς καὶ θὰ ἐβλέπομεν τὴν νεωτέραν ἑλληνικὴν ἀρχιτεκτονικὴν εἰς ἄλλο σημεῖον παρ' εἰς ὃ εὐρίσκεται σήμερον. Ἔχομεν στοιχεῖα ἑλληνικὰ τοιαῦτα ἑναρμονιζόμενα πρὸς τὸν ὠραῖον τοπικὸν μας χαρακτήρα, ἃ μετὰ βαθεῖαν ἀναζήτησιν διατυπώμενα θὰ ἐνηρμονίζοντο περισσότερον πρὸς τὸν νεώτερον ἑλληνικὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν νεωτέραν ἑλληνικὴν σκέψιν παρὰ ἢ πιστὴ ἀντιγραφή ἔργων βορείων χωρῶν, ὡς σήμερον βλέπομεν ἀνεγειρόμενα ἐν Ἀθήναις. Ὅταν, ἔστω καὶ διὰ τῶν ἀσθενῶν ἡμῶν δυνάμεων, θὰ ἴδωμεν τοιαῦτα ἔργα εἰλικρινοῦς ἑλληνικῆς ἐμπνεύσεως ἀνεγειρόμενα, τότε καὶ μόνον θὰ ὑπάρξῃ ἐλπίς νὰ συμβολίσωμεν καὶ ἡμεῖς μίαν ἐποχὴν ἀνταξίαν τοῦ ἀρχαίου κλασσικοῦ κλέους.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΝΙΚΟΛΟΥΔΗΣ

Καθηγητὴς τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς ἐν τῷ Ἐθν. Μ. Πολυτεχνεῖῳ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΡΧ. 48.000.000

Ἀγοραπωλησῖαι Συναλλάγματος ἐπὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ

Πιστώσεις ἔναντι Φοροτικῶν

Προεξοφλήσεις καὶ Εἰσπράξεις Γραμματίων

Πιστωτικαὶ Ἐπιστολαὶ καὶ Ἐντολαὶ Πληρωμῶν

Χρηματιστικαὶ Ἐντολαὶ

Χρεώγραφα πρὸς φύλαξιν καὶ Εἰσπράξεις τοκομεριδίων

Ἐνοικίσεις Χρηματοκιβωτίων

Καταθέσεις Ὅψεως καὶ ἐπὶ Προθεσμίᾳ

Ταμειντήριον ἐπὶ τόκῳ 4% ἐτησίως.

ALLIANCE FRANÇAISE

ÉCOLE PRATIQUE DE LANGUE FRANÇAISE

ANNÉE SCOLAIRE 1921—1922

- I.—Cours complet d'Études françaises.
- II.—Préparation aux Facultés et aux Écoles supérieures de France.
- III.—Préparation au Certificat d'Études française de l'Université de Paris.
- IV.—Cours du soir.

Les Cours ont lieu au Siège social de l'ALLIANCE FRANÇAISE
101, boulevard Raspail, Paris (VIe)

Πληροφορίαι Ἀκαδημίας 3

GOUVERNEMENT GÉNÉRAL DE L'ALGÉRIE

DIRECTION DE L'AGRICULTURE, DU COMMERCE ET DE LA COLONISATION

INSTITUT AGRICOLE

D'ALGERIE

A MAISON-CARRÉE-ALGER

Πληροφορίαι Ἀκαδημίας 3

ACADÉMIE COMMERCIALE

POUR LES

ÉTUDIANTS ÉTRANGERS

ORGANISÉE PAR LA

CHAMBRE DE COMMERCE DE PARIS

À L'ÉCOLE

DES HAUTES ÉTUDES COMMERCIALES

(Reconnue par l'État—Décret du 22 juillet 1890)

108, boulevard Malesherbes - 43, rue de Tocqueville

Πληροφορίαι Ἀκαδημίας 3

ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΙΟΥ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Τηλεγραφική Διεύθυνσις

53 Σταδίου 33

ΑΚΤΙΝΑ

ΑΘΗΝΑΣ

2-48-ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ-2-48

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΡ. 2,000,000. —

ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ » 368,077.85

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Πρόεδρος

Σύμβουλοι

Ν. Γ. ΠΑΣΠΑΤΗΣ

Φ. Α. ΧΡΥΣΟΒΕΛΩΝΗΣ

ΑΛ. Γ. ΠΑΣΠΑΤΗΣ

Α. Μ. ΚΑΛΒΟΚΟΡΕΣΗΣ

Π. ΚΑΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΟΡΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ

Έν ὄψει	πρὸς 3 ¹ / ₂ %	
Ἐπὶ προθεσ. 3 μηνῶν	» 4 %	Ταμειντήριον μέγιστον
» » 6 »	» 4 ¹ / ₂ %	Δραχ. 4,000
» » 1 ἔτους	» 5 %	πρὸς 4 %
» » 2 ἔτ. καὶ ἄνω	5 ¹ / ₂ %	

ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ ΠΑΣΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΙΟΥΝΑΡ ΛΑ·Ι·Ν (CUNARD LINE)

Η ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΑ ΑΤΜΟΠΛΟΪΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Ἐξυπηρετοῦσα διὰ τῶν μεγαλειτέρων καὶ καλλιτέρων ἀτμοπλοίων τῆς παγκοσμίου Ναυτιλίας γραμμὰς ἐμπορικὰς καὶ ἐπιβατικὰς ἀπὸ πᾶσαν τὴν ὑφήλιον.

ΤΟ ΑΤΜΟΠΛΟΙΟΝ "ΑΚΥΙΤΑΝΙΑ,,

εἶναι τὸ μεγαλειότερον καὶ πολυτελέστερον ταχυδρομικὸν ἀτμόπλοιο.

ΤΟ ΑΤΜΟΠΛΟΙΟΝ "ΜΑΥΡΕΤΑΝΙΑ,,

εἶναι τὸ ταχύτερον ἀτμόπλοιο τῆς παγκοσμίου ναυτιλίας

ΕΝ ΑΝΑΤΟΛΗ Η ΕΤΑΙΡΙΑ ΔΙΑΤΗΡΕΙ ΤΑΣ ΕΞΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

Νέας Ῥόρκης—Πειραιῶς Ταχυδρομικὴ ἐξυπηρετούμενη διὰ μεγάλων πολυτελῶν ὑπερωκεανείων ὧν ἕξ νεωτάτου τύπου 25.000 τόννων ἕκαστον καθεικλύσθησαν ἤδη προοριζόμενα διὰ τὴν γραμμὴν ταύτην.

Νέας Ῥόρκης—Πειραιῶς—Θεσσαλονίκης—Κωνσταντινῶν
Λίβερπουλ—Πειραιῶς—Θεσσαλονίκης—Κωνσταντινῶν
Λονδίνου—Πειραιῶς—Θεσσαλονίκης—Κωνσταντινῶν
Ἀμβέρσσης—Πειραιῶς—Θεσσαλονίκης—Κωνσταντινῶν

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΔΙ' ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΠΑΝΟΣ ΠΑΝΑΓΟΥΛΗΣ ΑΘΗΝΑΙ — ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ — ΠΑΤΡΑΙ

Γραφεῖα ἐν Πειραιεῖ: 60 Φιλονος

CUNARD LINE

La plus grande compagnie de vapeurs servie par les plus grands et meilleurs paquebots de la navigation mondiale.

Lignes commerciales et pour passagers a travers le globe

Le s/s "ΑΚΥΙΤΑΝΙΑ,, est les plus grand et plus perfectionné courrier—postal

Le s/s "ΜΑΥΡΕΤΑΝΙΑ,, est le plus rapide vapeur de la navigation mondiale.

AU LEVANT LA COMPAGNIE RESERVE ACTUELLEMENT LES LIGNES SUIVANTES: NEW YORK—LE PIRÉE, service postal servi par les grands et luxueux transatlantiques parmi lesquels 6 du plus récent modèle de 29.000 tonnes chaque, qui ont été lancés spécialement pour cette ligne.

NEW YORK—LE PIRÉE—SALONIQUE—CONSTANTINOPLE
LIVRPOHL—LE PIRÉE—SALONIQUE—CONSTANTINOPLE
LONDRES—LE PIRÉE—SALONIQUE—CONSTANTINOPLE
ANVERS—LE PIRÉE—SALONIQUE—CONSTANTINOPLE

ΠΑΝΟΣ ΠΑΝΑΓΟΥΛΗΣ Le Pirée—Athènes—Patras

BUREAUX au Pirée 60, Phitonos

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΞ ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ ΔΡΧ. 48.000.000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : "ΑΘΗΝΑΪΚΗ,"

Ύποκαταστήματα

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ : Ἀθήναι, Ἀργίον, Ἀνδριανούπολις, Ἀργοστόλιον, Βόλος, Ἡράκλειον, Θεσσαλονίκη, Ἰωάννινα, Καβάλλα, Καλάμαι, Λάρισα, Λήμνος (νάστρον), Μιτυλήνη, Πάτρα, Πειραιεύς, Ρέθυμνος, Σάμος (Ἰαθὴν καὶ Καρόλβαι), Σμύρνη, Σύρος, Τρίπολις, Χαλκίς, Χανία, Χίος.

ΕΝ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΙ : Γαλατᾶ, Σταμπούλ.

ΕΝ ΑΠΥΠΤΩ : Ἀλεξάνδρεια, Κάιρον, Πόρτ-Σάϊδ.

ΕΝ ΚΥΠΡΩ : Λεμεσός, Λευκωσία.

ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ : Λονδῖνον, Μάντσεστερ.

Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν :

Ἐκτελεῖ προεξοφλήσεις ἐμπορικῶν γραμματίων καὶ εἰσπράξεις τοιούτων ἐν Ἑλλάδι καὶ τῷ Ἐξωτερικῷ.

Ἀγοράζει καὶ πωλεῖ ξένα νομίσματα καὶ χαρτονομίσματα.

Ἐκδίδει πιστωτικὰς ἐπιστολάς καὶ ἀναλαμβάνει τὴν ἀπανταχοῦ ἀποστολὴν χρηματικῶν ποσῶν διὰ τηλεγραφικῶν ἢ ταχυδρομικῶν ἐντολῶν.

Ἀνοίγει πιστώσεις ἐπὶ φορτωτικῶν.

Δέχεται χρεώγραφα πρὸς φύλαξιν· ἀγοράζει καὶ εἰσπράττει τοκομερίδια ὡς καὶ κληρωμένα εἰς τὸ ἄρτιον χρεώγραφα· ἐκτελεῖ χρηματιστικὰς ἐντολάς· δέχεται ἀνεξόδως ἐγγράφας εἰς νέας ἐκδόσεις καὶ ἐν γένει ἐκτελεῖ πᾶσαν ἐπὶ χρεωγράφων ἐργασίαν.

Χορηγεῖ πιστώσεις ἐπὶ ἐμπορευμάτων ὡς καὶ ἐπὶ ἐνεχύρω χρεωγράφων.

Ἀνοίγει τρέχοντας λογαριασμούς καὶ δέχεται χρηματικὰς καταθέσεις ἐν ὄψει καὶ ἐπὶ προθεσμίας, εἰς Δραχμὰς καὶ ξένα Νομίσματα.

Ἐχει εἰδικὴν ὑπηρεσίαν Ταμιευτηρίου ἐπὶ τόκῳ 4% ἐτησίως.

Ἐχει εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ κοινοῦ, ὑπὸ πάντας τοὺς ἐπιθυμητοὺς ὄρους ἀσφαλείας, ὑπηρεσίαν ἐνοικίσεως χρηματοκιβωτίων ἐν τῷ θησαυροφυλακίῳ τῆς, ἐπὶ ἐνοικίῳ ἀπὸ Δρχ. 20.— κατὰ τριμηνίαν καὶ ἀνω. Δύο εἰδικαὶ κλειδὲς παραδίδονται εἰς ἕκαστον ἐνοικιαστὴν δι' ὧν οὗτος καὶ μόνον δύναται ν' ἀνοίξῃ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐνοικιασθὲν χρηματοκιβώτιον.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 17/30 ΙΟΥΝΙΟΥ 1921

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Μετρητὰ ἐν τῷ Ταμείῳ, παρὰ Τραπεζῆς, εἰς Ἐντοκα Ταμειακὰ Γραμματῖα καὶ Τοκομερίδια	Δρχ. 213.068.815.55
Διαθέσιμα παρὰ Τραπεζῆς Ἐξωτερικοῦ	» 111.138.489.99
Συναλλάγματα καὶ Ἐπιταγαὶ πρὸς εἰσπραξίν	» 24.167.072.78
Προεξοφλήσεις καὶ Προκαταβολαὶ ἐπὶ Γραμματίων	» 24.900.733.33
Δάνεια καὶ Λ/σμοὶ : Ἠγγυημένοι διὰ χρεωγράφων	» 26.859.529.29
» » » » δι' ὑποθήκης	» 3.964.483.39
» » » » διὰ διαφορῶν ἐγγυήσεων	» 52.526.909.12
Προκαταβολαὶ ἐπὶ φορτωτικῶν καὶ ἐμπορευμάτων	» 75.179.584.07
Τρέχοντες λογαριασμοὶ	» 98.103.865.34
Χαρτοφυλάκιον Χρεωγράφων	» 11.630.864.02
Συμμετοχαὶ εἰς ἐπιχειρήσεις	» 1.425.685.—
Καταστήματα Τραπεζῆς	» 8.463.590.54
Κτήματα ἐξ ἀναγκαστικῶν ἐκποιήσεων	» 5.053.342.39
Ἐγκαταστάσεις, Ἐπιπλα, Χρηματοκιβώτια, κλπ.	» 35.—
	Δρχ. 656.482.999.81

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Κεφάλαιον Ἐταιρικόν	Δρχ. 48.000.000.—
» Ἀποθεματικόν Τακτικόν	» 2.400.000.—
» » Ἐκτακτόν	» 2.600.000.—
Καταθέσεις ὄψεως	» 274.220.085.07
» προθεσμίας	» 118.031.747.73
» εἰς ἐγγυήσιν	» 32.989.657.96
Ταμιευτήριον	» 39.353.374.72
Τρέχοντες λογαριασμοὶ	» 89.675.041.99
Ἀνταποκριταὶ Ἐξωτερικοῦ	» 15.282.246.56
Ἐπιταγαὶ πληρωτέαι	» 20.032.100.79
Μερίσματα πληρωτέα παρελθούσης χρήσεως	» 2.445.697.—
Προμέρισμα τοῦ 1921, ἀπληραγμένον φόρου καθαρᾶς προσόδου (Μερίσματος)	» 2.400.000.—
Κέρδη καὶ Ζημίαι, Ὑπόλοιπον εἰς Νέον διὰ τὴν Β' ἑξαμηνίαν	» 9.053.047.99
	Δρχ. 656.482.999.39

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Ι. Κ. ΗΛΙΑΣΚΟΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Α. Μ. ΛΕΒΟΥΝΗΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1905

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΛΟΣΧΕΡΩΣ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ ΦΡ. 25.000.000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ & ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ

ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΣΜΥΡΝΗ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ, ΚΑΪΡΩ, ΜΙΤΥΛΗΝΗ, ΣΕΡΡΑΙΣ, ΖΑΓΑΖΙΚ.

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ.

ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΑΙ ΕΠΙ ΧΡΕΩΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ.

ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΕΝΑΝΤΙ ΦΟΡΤΩΤΙΚΩΝ.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΠΙΤΑΓΩΝ ΕΠΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ.

ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΛΕΙΩΝ.

ΑΓΟΡΑ ΚΑΙ ΠΩΛΗΣΙΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ.

ΠΙΣΤΩΤΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΙΚΑΙ ΕΝΤΟΛΑΙ.

ΕΝΤΟΛΑΙ ΠΛΗΡΩΜΩΝ.

ΦΥΛΑΞΙΣ ΤΙΤΛΩΝ.

ΕΝΟΙΚΙΑΣΙΣ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ ΘΗΣΑΥΡΟΦΥΛΑΚΙΟΥ.

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΝ ΟΥΦΕΙ ΚΑΙ ΕΠΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ, ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ ΚΑΙ

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ.

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ.

ΩΣ ΚΑΙ ΠΑΣΑΝ ΑΛΛΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

Π. Γ. ΜΑΚΡΗΣ & ΣΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΕΞΑΓΩΓΗ

ΑΘΗΝΑΙ, ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3. ΤΗΛΕΦ. 475
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ, ΝΟΤΑΡΑ 64. " 287

ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΗΣ

ASIATIC PETROLEUM CO^{LD}

ΔΙΑΡΚΗΣ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ
ΒΕΝΖΙΝΗΣ, ΠΕΤΡΕΛΑΙΩΝ, ΟΥΡΚΤΕΛΑΙΩΝ

ΥΠΟΚΤΟΡΕΙΑ ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΥΡΙΟΤΕΡΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

WESTERN ELECTRIC COMPANY
BELL TELEPHONE MANUFACTURING COMPANY
OTIS ELEVATOR COMPANY

ΑΠΟΘΗΚΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ

ΣΥΝΕΡΓΕΙΟΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΥΩΝ

ΑΠΟΘΗΚΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ

ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ

FARBENFABRIKEN
VORM. FRIEDR. BAYER & CO

ΑΠΟΘΗΚΗ ΧΑΡΤΟΥ

ΧΑΡΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ. ΧΑΡΤΗΣ ΓΡΑΦΗΣ
ΧΑΡΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΟΣ

ΜΕΛΑΝΑΙ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑΙ

ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἡ Γενική Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δέχεται καταθέσεις ὑπὸ τοὺς κάτωθι ὄρους :

Εἰς Δραχμὰς

Ἐν ὄψει	πρὸς 3 0/0
Μὲ 15θήμερον προειδοποίησιν	» 3 1/2 0/0
Μετὰ 6 μῆνας	» 4 0/0
Μετὰ 1 ἔτος	» 4 1/2 0/0
Μετὰ 2 ἔτη	» 5 1/4 0/0
Ἄνω τῶν 2 ἐτῶν	» 5 1/2 0/0

Εἰς ζένα νομίσματα

Ἐν ὄψει ἐπὶ Λονδίνου	πρὸς 5 1/4 0/0
» » » Παρισίων	» 3 1/2 0/0
» » » Ν. Ὑόρκης	» 3 0/0
» » » Ἰταλίας	» 3 0/0

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ

ἸΔΡΥΘΕΙΣΑ ΥΠὸ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΟΜΑΔΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΩΝ

Κεφάλαιον Μετοχικὸν . . . . . Δρ. 1,500,000.—
Ἀποθεματικὰ Ἐκτακτὰ καὶ Τακτικὰ . . . . . » 8,537,223.15

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΔΙΟΝ. ΛΟΒΕΡΔΟΣ

Ἡ Λαϊκὴ Τράπεζα ἐκτελεῖ ἀπάσας τὰς Τραπεζικὰς ἐργασίας μὲ τοὺς καλυτέρους ὄρους. ἔχει Ἀνταποκριτὰς εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος καὶ τὸ Ἐξωτερικόν.

Δέχεται καταθέσεις ὑπὸ τοὺς ἑξῆς ὄρους :

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟΔΟΤΕΑΙ ΕΙΣ ΠΡΩΤΗΝ ΖΗΤΗΣΙΝ

Εἰς τὸ Ταμιευτήριον μέχρι Δραχ. 5,000 μὲ τόκον 4 0/0	
Εἰς Δραχμὰς	πρὸς 2 1/2 0/0
Ἐπὶ Λονδίνου τσέκ	» 4 1/2 0/0
» Παρισίων »	» 4 0/0
» Ν. Ὑόρκης »	» 3 0/0
» Ἰταλίας »	» 2 1/2 0/0
» Βερολίνου »	» 4 0/0

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ

Μὲ 15θήμερον προειδοποίησιν	πρὸς 3 0/0
Δι' ἓν ἔτος	» 4 1/2
Διὰ δύο ἔτη	» 5 0/0
Διὰ τέσσαρα ἔτη	» 5 1/4 0/0

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ἸΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1893

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΞ ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ ΔΡΧ. 48.000.000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : "ΑΘΗΝΑΪ ΚΗ.,

Ὑποκαταστήματα

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ : Ἀθήναι, Ἀργεῖον, Ἀθρνανούπολις, Ἀργουσιόλιον, Βόλος, Ἡράκλειον, Θεσσαλονίκη, Ἰωάννινα, Κοβάλλα, Καλάμαι, Λάρισα, Λήμνος : Κάστρον, Μυτιλήνη, Πάτρα, Πειραιεύς. Ρέθυμνος, Σάμος : Βαθὺ καὶ Κολόβασι, Σμόρνη, Συρος, Τρίπολις, Χαλκίς, Χανιά, Χίος.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ : Γαλατᾶ, Σταμπούλ.

ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῳ : Ἀλεξάνδρεια, Κάϊρον, Πορτ-Σαΐδ.

ΕΝ ΚΥΠΡῳ : Λεμεσός, Λευκωσία.

ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ : Λονδίον, Μάντσεστερ.

Ἀνταποκρίται καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὰς κυριώτερας πόλεις τοῦ Κόσμου.

ΕΚΤΕΛΕΙΤΑΙ ΠΑΣΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΝ ΓΕΝΕΙ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΟΡΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ

Ἀπὸ 18)1 Ἰουλίου 1921

Εἰς Δραχμὰς

Ἐν ὄψει	πρὸς 3 0/0
Μὲ 15θήμερον προειδοποίησιν	» 3 1/2 0/0
Ἐπὶ προθεσμία 6 μην. »	» 4 0/0
» » 1 ἔτους »	» 4 1/2 0/0
» » 2 ἐτῶν »	» 5 0/0
» » 5 » »	» 5 1/2 0/0

Εἰς Συνάλλαγμα ἐπὶ :

Λονδίνου ἐν ὄψει	πρὸς 5 0/0
ἐπὶ προθεσμία 6 μην. »	» 5 1/2 0/0
Παρισίων ἐν ὄψει	» 3 1/4 0/0
ἐπὶ προθεσμία 6 μην. »	» 4 1/4 0/0
» » 1 ἔτους »	» 4 1/2 0/0
» » 2 ἐτῶν »	» 5 0/0
Νεας Ὑόρκης ἐν ὄψει »	» 3 1/2 0/0
Ἰταλίας ἐν ὄψει	» 2 1/2 0/0

ΤΑΜΙΕΤΤΗΡΙΟΝ

μέχρι Δραχ. 3.000 πρὸς 4 0/0

“ΑΘΗΝΑΪΚΗ”
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

000 000.8 **ΕΔΡΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ καταβεβλημένον Δρ. 3.000.000

Assurance contre Incendie et Vol

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ εις ὅλην τὴν Ἑλλάδα, Αἴγυπτον, Τουρκίαν καὶ νήσους Αἰγαίου Πελάγους.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ
 ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1912

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Υποκαταστήματα ἐν Πειραιεὶ Πάτραις, καὶ Σύρῳ

Κεφάλαιον καταβεβλημένον Δρ. 10 000.000.—

Ἀποθεματικά » 1.483.233.25

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Εἰδικαὶ ὑποθεσίαι δι' ἀπάσας ἐν γένει τὰς Τραπεζικὰς ἐργασίας. Καταθέσεις ὑπὸ τοῦς καλλιτέροις ὅροις.

Ἰδρυσις καὶ ὀργάνωσις Ἀνωνύμων Ἐταιρειῶν καὶ συμμετοχὴ εἰς τοιαύτας.

Ἀντιπρόσωποι εἰς πάσας τὰς Χώρας τοῦ κόσμου διὰ συναλλαγὰς Τραπεζικὰς, Οἰκονομολογικὰς, Ἐμπορικὰς καὶ Ναυτιλιακὰς.

ΟΙΝΟΙ

ΜΑΡΚΟ

ΛΕΥΚΟΙ

ΚΑΙ

ΕΡΥΘΡΟΙ

ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΟΙ

ΕΙΣ ΦΙΑΛΑΣ

ΚΟΝΙΑΚ

“ΒΟΤΡΥΣ”

Παλαιὸν ἀπόσταγμα οἴνων

ἀπαράμιλλον.

Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ κέντρα

καταναλώσεως.

“ΒΕΛΟΣ” ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΛΙΠΑΡΩΝ ΟΥΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΑΠΩΝΩΝ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΦΕΙΔΙΟΥ 7

Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ διευθύνων Σύμβουλος

ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΣ Ι. ΖΑΝΝΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 2,500,000

ΕΛΑΙΑ ΡΑΦΙΝΑΤΑ “ΒΕΛΟΣ”

(Ἑγγυημένα ἀγνὰ ἔλαια ἐλαίας)

Α^{ον} ΟΛΙΒΑ

χρουν
οσμον
νευ ὀξύτητος

Κατάλληλον διὰ μαγειρικὴν ἀντικαθιστοῦν πλήρως τὸ βούτυρον

Β^{ον} ΜΥΡΤΙΑ **Ε**ξαιρετικῆς ποιότητος
ΑΘΗΝΑ **ΠΡΩΤΗΣ** ποιότητος
 φάμιλλον Νίτσας καὶ Δούκας

Κατάλληλα διὰ σαλάτας, μαγιονέζαν καὶ παντὸς εἶδους λαδερῶν φαγητῶν

ΣΑΠΩΝΕΣ “ΒΕΛΟΣ”

Οἱ Ἀνώτεροι καὶ ἀγνότεροι **ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ** σάπωνες
ΣΑΠΩΝΕΣ οἰκιακῆς χρήσεως παντὸς εἶδους

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΠΡΑΤΗΡΙΟΝ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓ. ΘΕΟΔΩΡΩΝ

ΑΦΟΙ Λ. ΜΕΣΣΗΝΕΖΗ

